

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχαῖαι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑαυτοῦ, ἔτους καὶ εἶναι ἰσχυραὶ.— Ἐκτρέφον Διευθ. Ὁδ. Παρθενιαγωγείου 14.

29 Ἰανουαρίου 1889

Η ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΙ Η ΠΡΙΓΓΨΕΣΣΑ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ

(1816)

Πάντες οἱ γράψαντες, εὐχάριστοι ἄλλως, ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων ἱστοριῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας εὐφημον μνείαν ἔκαμον τῆς κατὰ τὸ 1813 συσταθείσης ἐν Ἀθήναις Φιλομούσου Ἑταιρίας ὑπὸ τῶν Ἰωάννου Μαρμαροπούρη, καὶ Ἀλεξάνδρου Λογοθέτου Χωματιανοῦ, καὶ Πέτρου Ρεβελᾶκη, ὧν τὰ ὀνόματα οἱ τακτικοὶ ἀναγνώσται τῆς Ἑστίας θὰ ἐνθυμῶνται ἴσως ἐκ τῶν ὄσων ἐγράψαμεν περὶ αὐτῶν ἐν τῇ περὶ Ἑλγινείων μαρμάρων δημοσιευθείσῃ μελέτῃ ἡμῶν.

Περὶ τῆς ἑταιρίας ταύτης ἴσως ἄλλοτε πραγματευθῶμεν ἐν τῇ Ἑστίᾳ εἰδικώτερον, ἐπὶ τοῦ προκειμένου μόνον ὀλίγα τινὰ θέλομεν διαλάβει σχετικῶς πρὸς τὰς ἀρχαιότητας τῶν Ἀθηνῶν, ὧν ἀνέλαθεν ἡ Ἑταιρία αὕτη τὴν προστασίαν, καὶ περὶ νομίματός, ἢ μεταλλίου, ὅπερ προσέφερε τῇ 22 Μαΐου 1816 εἰς τὴν περὶ τῆς ἀποδοτικῆς τότε ἐν Ἀθήναις, καὶ 15 ἡμέρας διαμείνασαν, Πριγγιπέσσαν τῆς Οὐαλλίας Καρολίαν, θυγατέρα τοῦ Καρόλου-Γουλιέλμου-Φερδινάνδου, δούκους τοῦ Βρουμβουχ καὶ τῆς Πριγγιπέσσης τῆς Οὐαλλίας Αὐγούστης, σύζυγον δὲ καὶ τοῦ κατὰ τὸ 1821 ἀναβάντος τὸν θρόνον Ἀγγλίας Καρόλου Δ'.

Ἀφορμὴν εἰς τὸ δημοσίευσμα τοῦτο παρέσχεν ἡμῖν χειρόγραφον, ὅπερ πρό τινος περιήλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Ἀρχείου τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἑταιρίας, καταγεγραμμένον ὑπ' ἀριθμὸν 7051, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται διάφοροι πράξεις τῆς Φ. Ἑταιρίας τῶν ἐτῶν 1813 1814 καὶ 1816. Ἴσως δὲ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ βιβλίον τοῦ γραφείου τῆς Ἑταιρίας, ἢ μέλους τινὸς αὐτῆς.

Περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι α') Εἰδοποιήσις Φιλομούσου Ἑταιρίας ἐν Ἀθήναις. β') Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Ἀντωνίου Κόμητος Καποδίστρια πρὸς τὸν Κύριον Ἀλέξανδρον Βασιλείου. γ') Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διαταγή,» κανονισμὸς τῆς ἐν Βιέννῃ συσταθείσης ἑταιρίας

πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν σχολείων τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ ἐν τῷ Πηλῖφ ὄρει Γυμνασίου. δ') Ἀνακήρυξις εἰς τοὺς Ἑλληνας τοῦ Εἰρηναίου Θηρσίου ἐκ Μονάχου, τῷ 1815, 19 Ἀπριλίου, περὶ συστάσεως σχολῆς «Ἀθηναίου» πρὸς παιδεύσιν καὶ προκοπὴν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας ἐν Γερμανίᾳ. ε') Διορισμὸς τοῦ Γεωργίου Σοφριανοῦ Κεῖου, ἐνὸς τῶν τεσσάρων ἰδρυτῶν, ἢ συστητητῶν ὡς ἀποκαλεῖ τούτους, πρῶτον ἐφόρου τῆς Φιλομούσου Ἑταιρίας ὡς μέλους γνησίου τοῦ ὀλοκλήρου ταύτης σώματος, τῷ 1814, ε' Σεπτεμβρίου, ἢ β' ἔτους τῆς συστάσεως τῆς ἑταιρίας. ζ') Πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς φιλικῆς ἑταιρίας εἰδοποιήσις. Ἐνταῦθα δὲ περιγράφεται ἡ ἔλευσις τῆς προρρηθείσης Πριγγιπέσσης.

Ἐν τῇ α' εἰδοποιήσει τῆς Φιλμ. Ἑταιρίας ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Λογοθέτου Χωματιανοῦ, Ἰωάννου Μαρμαροπούρη, Πέτρου Ρεβελᾶκη, καὶ Γεωργίου Σοφριανοῦ, διαλαμβάνονται ἐν 10 θέμασι, πλὴν τοῦ προοιμίου αἱ βάσεις τῆς συστάσεως τῆς ἑταιρίας, ἐφ' ὧν συνετάχθη κατόπιν ὡς φαίνεται τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑταιρίας, τὸ ὅποιον ἐδημοσιεύθη ἐν Βιέννῃ Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστὶ, ἐξεδόθη δὲ καὶ Ἑλληνιστὶ ὑπὸ Ἀνδρ. Π. Βρετοῦ ἐν τῷ Ἐθν. Ἡμερολογίῳ τοῦ Μ. Βρετοῦ τοῦ ἔτους 1869 σελ. 230, ἀνεδημοσιεύθη δὲ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Γεωργ. Κωνσταντινίδου (σελ. 557).

Εἰδικῶς δὲ ὡς πρὸς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἀρχαιότητας διαλαμβάνει ἐν θέματι Β' «ὅτι ἡ ρηθεῖσα καταβολὴ (ἢ χρηματικὴ) θέλει χρησιμεύσει εἰς καλλιέργειαν καὶ φωτισμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος τῶν νέων διὰ τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιστημῶν, εἰς ἔκδοσιν χρησίων βιβλίων, εἰς βοήθειαν ἐνδεῶν μαθητῶν, εἰς ἀνακαλύψεις ἀρχαιοτήτων εἰς συλλογὴν ἐπὶ λίθων ἐπιγραφῶν, ἀγαλμάτων τε καὶ . . . (δυσανάγνωστος ἢ λέξις) καὶ εἰς ὅτι, ἄλλο τῶν προσοχῆς ἀξίων. Τὰ συλλεχθέντα ἀρχαιολογικὰ πράγματα ἀποταμιεύονται εἰς τινὰ τόπον, ἐπὶ τούτῳ διωρισμένον, ὀνομαζόμενον Μουσεῖον πρὸς θέαν τῶν περὶ ταῦτα ἔραστών.»

Ἐν θέματι δὲ Θ' γράφει «Ἡ ἑταιρία ἐκλέγει ἐκ τῶν ἐνθάδε μελῶν αὐτῆς ἄνδρας εἰδήμονας

των ένταυθα αρχαιοτήτων και ίκανούς εις τὸ νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἐδῶ φοιτῶντας περιηγητάς εις ἐν ἑκάστον τῶν ἑλληνικῶν ἀρχαίων μνημείων, καὶ νὰ προσφέρωσιν αὐτοῖς καθε' ἑνδεχομένην ὑπουργείαν καὶ περιποίησιν.»

Αἱ γραμμαὶ αὗται ἀποτελοῦσι τὴν πρώτην σκέψιν μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ἐν Ἑλλάδι περὶ συστάσεως Μουσείου ἀρχαιολογικοῦ· ἴσως δέ, ὡς ἐγράψαμεν καὶ ἐν τοῖς περὶ Ἑλληνικῶν μαρμάρων (Ἑστία ἀριθ. 674 σελ. 768), συνετέλεσεν εἰς τοῦτο καὶ ἡ γενομένη σύλλησις καὶ ἀρπαγὴ τῶν ἀρχαιοτήτων ὑπὸ τοῦ Ἑλγιν. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἐξάγεται νέον ἐκ τοῦ χειρογράφου εἶνε ὅτι ἡ Ἐταιρία ἢ Φιλόμουσος ἐν Ἀθήναις δὲν συνέστη ὡς διαλαμβάνει ὁ Σουρμελῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἀθηναίων, πάντες δὲ παρελάβομεν ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης, τῷ 1812, ἀλλὰ τῷ 1813 α' Σεπτεμβρίου, καὶ ὅτι ἰδρυταὶ δὲν ἦσαν μόνον ὁ Ἄλ. Λογ. Χωματιανός, Ἰ. Μαρμαροτούρης καὶ Πέτρος Ρεβελάκης ἀλλὰ καὶ ὁ Γεώργιος Σοφριανός, τὸν τελευταῖον δὲ τοῦτον παρέλιπον οἱ μέχρι τοῦδε διαλαβόντες περὶ τῆς Φ. ἑταιρίας, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐν τῇ περὶ Ἑλληνικῶν μαρμάρων ἱστορίᾳ, ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰς τῶς γνωστὰς πηγὰς. ¹⁾

Ἡ Φ. Ἐταιρία εἶχε ζητήσει τὰς συνδρομὰς τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ἑλλήνων, εἶχε δὲ διαγίρει τὸ διαφέρον πάντων τῶν τότε λογίων. Εὐρίσκετο δὲ φαίνεται ἐν ἀκμῇ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ὅτε τῷ 1816 ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ἡ Πριγγιπέσσα τῆς Οὐαλλίας Καρολίνα, ἣτις, ἐν διαστάσει τότε εὐρισκομένη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ περιοδεύσῃ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐν Ἀθήναις φαίνεται ἔτυχε πάσης περιποιήσεως καὶ τιμῆς ὑπὸ τῶν ἐφόρων τῆς Φιλομουσοῦ Ἐταιρίας, καὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀγγελίας παρέσχε καὶ συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς Ἐταιρίας, ὑποβοηθήσασα τοὺς εὐγενεῖς ταύτης σκοπούς. Πρὸς ἀνάμνησιν δὲ καὶ πρὸς εὐγνωμοσύνην ἔδωκεν ἡ Ἐταιρία πρὸς αὐτὴν νόμισμα χρυσοῦν, ἢ μετάλλιον, χαρακτὸν βεβαίως, ἐπὶ στρογγύλου κέρματος χρυσοῦ ἢ ἐπὶ ἀρχαίου χρυσοῦ νομίσματος, χαραχθέντος ὑπὸ τινος τῶν χρυσοχῶν τεχνιτῶν τῶν Ἀθηναίων. Δημοσιεύομεν δ' ἐνταῦθα κατὰ λέξιν ὡς ἔχει τὴν «εἰδοποίησιν» πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Φιλομουσοῦ Ἐταιρίας, ἐν ἣ διαλαμβάνονται τὰ τῆς ἐπισκέψεως τῆς Πριγγιπέσσης καὶ τὰ τῆς προσφοράς τοῦ μεταλλίου

«Πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Φ. Ε. Εἰδοποίησις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1816. ε. γ'.

Ἡ εὐφρόσυνος ἠδονή, τὴν ὁποῖαν ἤδη εἰς τὰς

1) Ὁ Ἰωάν. Φιλήμων ἐν τῷ Δοκιμίῳ ἱστορικῷ περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας (1834) σελ. 65 καὶ 127 ἀναφέρει ὡς ἔτος συστάσεως τῆς Φιλομουσοῦ Ἐταιρίας τὸ 1813.

ψυχὰς μας αἰσθανόμεθα διὰ τὴν τύχην, τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν ἡ πατρίς μας νὰ τιμηθῇ εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν μετὰ τὴν βασιλικὴν παρουσίαν τῆς Αὐτῆς Βασιλικῆς Μεγαλειότητος τῆς Πριγγιπέσσης τοῦ Γάλλου, μὰς παρακινεῖ νὰ προσφέρωμεν καὶ εἰς ὑμᾶς τὴν χαρμώδην ταύτην ἀγγελίαν τοῦ ἐνταῦθα ἐρχομοῦ τῆς, καὶ τῶν ὄσων καλῶν ἡξιώθη ἡ πόλις μας.

Τὸ Β. Α. ὕψος ἔφθασεν ἐνταῦθα εἰς τὰς ἐννέα τοῦ τρέχοντος· ἡ διοίκησις τὴν ὑπεδέχθη ὅσον ἠμπόρεσε καὶ ἔχει· ἡ πόλις μας ἐγέμισεν ἀπὸ ἀγγαλλίαισι διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλαυσιν ἄνδρες γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες ἔτρεχον μετὰ προθυμίας νὰ ἴδωσι τὸ Β. Α. ὕψος, ὅτε ἐξήρχετο εἰς ἀναθεώρησιν τῶν ἐνταῦθα ἀρχαίων ἀπομνημονευμάτων, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἐστάθησαν εὐτυχῆ διότι ἔφθασαν νὰ θαυμάσθωσιν καὶ νὰ εὐσπλαγχνισθῶσιν ἀπὸ τὴν Αὐτῆς Β. Μ., ἣτις διατρίψασα ἐνταῦθα 15 ἡμέρας δὲν ἐκατεγίνετο εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὴν περίεργον θεωρίαν τῶν τοιούτων, τὰ ὁποῖα ἐκλήθησαν τὴν φιλόσοπον καὶ φιλόδοξον ψυχὴν τῆς νὰ ἐξαπλώσῃ μεγάλας εὐεργεσίας εἰς τὴν πόλιν ταύτην, κοινῶς τε καὶ κατὰ μέρη.

Ἡ Φ. Ἐταιρία, ἣτις σεμνύνεται καὶ χεῖρει διότι κατελάμπρυνε τὸν κατάλογον τῶν μελῶν τῆς μετὰ τὴν τιμὴν τῆς προσθήκης τοῦ σεβαστοῦ καὶ περικλεοῦς ὀνόματος τῆς Β. Ὑ. τῆς καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ἀξιωματικῶν, ἀπέλαυσε καὶ αὐτὴ τὴν εὐεργεσίαν καὶ βοήθειαν. Ὅθεν εὐγνωμοσύνης ἕνεκα ἐπρόσφερον εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐν νόμισμα χρυσοῦν, φέρον ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους ἐγγεγραμμένην τὴν Ἀθηναίαν μετὰ ἐπιγραφὴν ἢ Φ. Ἐταιρία, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους ἐπιγραφὴν ΚΟΡΟΛΛΗ ΣΕΒΑΣΤΗ ΑΝΑΣΣΗ ΓΑΛΛΕΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΙΑΙ. Τὸ Β. Α. Ὑ. ἢ Πριγγιπέσσα ἐκπληρώσασα σήμερον τὴν περιήγησιν τῆς Πατρίδος μας ἀναχωρεῖ αὐριον διὰ Κόρινθον καὶ ἀπ' ἐκεῖ θέλει ἀκολουθήσει τὸ ταξιδιὸν τῆς εἰς τὸ ὁποῖον τὴν συνοδεύει ὁ συνέφορος ἡμῶν Κύριος Λογοθέτης Χωματιανός, ἀφήσας ἐπίτροπόν του τὸν Κύριον Γ. Ρεβελάκη, ἡμεῖς δὲ χεῖροντες διὰ τὴν παρούσαν τύχην μακαρίζομεν πρὸς τοῦτοισι καὶ τὰς ὄσας ἤθελον τὴν ὑποδεχθῆ πόλις.

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Φ. Ἐταιρίας.»

Ὁ Λογοθέτης Χωματιανός ὁ συνοδεύσας τὴν Πριγγιπέσσαν εἰς Κόρινθον εἶνε ὁ Ἀλέξανδρος Λογ. Χωματιανός, υἱὸς τοῦ Σπυριδωνος Λογ. Χωματιανοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῶν ἀναφερομένων δὲ ὡς ἰδρυτῶν τῆς Φιλομουσοῦ Ἐταιρίας ὁ Σοφριανός, ὁ Ρεβελάκης καὶ ὁ Χωματιανός ἦσαν Κεῖοι τὴν πατρίδα. Περὶ τοῦ Σοφριανοῦ ῥητῶς λέγεται τοῦτο ἐν τῷ διορισμῷ αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς Ἐταιρίας, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ὀνόματα Χωματιανός καὶ Ρεβελάκης

εἶνε ὀνόματα οἰκογενειῶν Κεῖων. Πιθανώτατα δὲ μόνον ὁ Μαρμαροτούρης ἦτο Ἀθηναῖος. (Ὁρα εἰμὴν συγγραφὴν ὑπομνήματα Κυκλαδωνήσων. Ἄνδρος Κέως σελ. 266 — 269. καὶ σελ. 230 περὶ τοῦ τίτλου τοῦ Λογοθέτου. Ὁρα καὶ σελ. 201 περὶ τῶν σχέσεων Κεῖων καὶ Ἀθηναίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.)

Α. ΜΗΤΙΡΑΚΗΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Τέλος οἱ πολέμοι συνῆλθον ἐκ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως, καὶ δέκα ἐξεπέμφθησαν ὑπὸ τοῦ Σίγυδος σάκφης, ὅπως παρκαλώσασιν τὴν παράδοξον ταύτην ἐπίθεσιν· ἀλλ' ἡ Ἑλλίδα, εὐχερῶς αὐτὰ παρακάμψασα, ὤρμησε κατὰ τῆς ἐχθρικής ναυαρχίδος, καὶ πρὸ πάσης δυνατῆς ἀμύνης, εὐρέθη παράπλευρος. Τότε δὲ διεδραματίσθη γεγονός ἀπίστευτον. Ἀνὴρ ὄψεως ἠρωϊκῆς καὶ καλλονῆς θαυμασίας ἐθεάθη ἐκ τῆς Ἑλλίδας ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ἀλλόμενος· βεβαίως ἐσπευδεν οὗτος εἰς ἀφρευκτον ὄλεθρον, βεβαίως εὐχερῆς ἀπέβαινε καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλλίδας ἢ καταπόντισις, εἰσδυσάσης εἰς τὸ μέσον τῆς ἐχθρικής παρατάξεως· καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐκινήθη. Τοσοῦτον ὑπεράνθρωπος ἐδόκει ἡ ἐμφάνισις ἐκείνη, τοσοῦτον ἄφρον τὸ ἐγγείρημα, ὅστε πολλοὶ ἐπίστευσαν ὅτι αὐτὸς ὁ Αἴγης, ἀναβῶν ἐκ τοῦ ἀχανοῦς, ἀνεμίγνυτο εἰς τὸν ἀγῶνα. Μόνος ὁ Σίγυς, ἀφοῦ μικρὸν ἐδίστασεν, ἐπέτεθη κατὰ τοῦ ἡμετέρου ἤρωος, ὃν ἀνεγνώρισαν οἱ ἀναγνώσται, καὶ τότε διεξήχθη πάλιν πρωτοφανῆς. Πᾶσα ἐτέρα ἐχθροπραξία ὡσεὶ ἐξ αὐτομάτου διεκόπη, καὶ οἱ στόλοι κυκλοτερῶς παραταχθέντες, ἐθεῶντο τὴν φοβερὰν ἐκείνην μονομαχίαν, ἐξ ἧς ἠσθάνοντο ὅτι τὸ πᾶν ἐξηρτάτο. Καὶ αὐτὸ δὲ τῆς ἐχθρικής ναυαρχίδος τὸ πλήρωμα ἔμεινε παρὰ τὴν πύρην ὡσεὶ ἀπολιθωθὲν, καὶ ὡς ἐκ τῆς δεισιδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Χαράλδος, ἀκολούθησας ἀμέσως τὸν Χαράλδον, καὶ μακρὰν πάλλων βρομφίαν, ἀνεχαίτιζε τοὺς τολμηροτέρους.

Ἐν τούτοις ὁ Σίγυς ἦν ἐπίσης ἀνὴρ γιγαντώδης καὶ δικαίως ἐξελαμβάνετο παρὰ τῶν πλείστων ἢ πάλιν ἐκείνη ὡς ἀγῶν ἡμιθέων. Πότε ὤρμων οἱ δύο ἤρωες λυσσῶδες κατ' ἀλλήλων, πότε συνεπλέκοντο εἰς ἓνα ὄγκον, καὶ τρεῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κατέπεσαν, ἀλλὰ τέλος ὁ Χαράλδος, ἐκμανεῖς ἐπὶ τῇ ἀντιστάσει, ἀνύψωσε τὸν Σίγυον ὡς πελώριον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

βράχον, καὶ μετ' ἀπιστεῦτου ὄρμης ἐξεσφενδόνισεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Παρατεταμένοι ἀντήχησαν τότε ἀλαλαγμοί, καὶ ἅπας τῶν ἀντιπάλων ὁ στόλος ἐτόρπη ἀμέσως εἰς φυγὴν ἐπονείδιστον· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν αὐτὴ τοὺς βίψασπιδας, καθ' ὅσον τὰ σάκφης αὐτῶν, καίτοι πάντοτε πολυκριθμότερα, εὐχερῶς συναλαμβάνοντο ἢ κατεποντίζοντο. Μόλις δὲ ἡμίσειαν ἀργότερον ὤραν ἤρεμος καὶ αὐθις ἐγέλα ὁ πόντος, ἀλλὰ ποικίλα παραφέρων ναυάγια, καθόσον εἰς ἑπτακαίδεκα ἠριθμοῦντο τὰ ὑπὸ μόνῃς τῆς Ἑλλίδας καταστραφέντα πλοῖα· διὸ καὶ οὐδεὶς τῶν νικητῶν ἐξεπλάγη ὅτε ἡ τοῦ Θῶρστου ναυαρχίς ἐθεάθη πρὸς αὐτὴν πλεύουσα. Ὁ γέρον Βίκιγξ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ δράκοντος, καὶ βίφθεις εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ νέου Ἰάρολου·

— Οἱ Ἐγγήριοι, ἀνεφώνησε, σοὶ πλέκουσι στέφανον ἐκ τῶν πτόρων τῆς ἱερᾶς μελίας. Εἰς σὲ ὀφείλω τὴν σωτηρίαν, τὸν λαμπρὸν τοῦτον θρίαμβον, τὸν ὄλεθρον ἀσπόνδου ἐχθροῦ. Ἐπανάκαμψον μετ' ἐμοῦ. Γνωρίζεις ὅτι μίαν ἔχω θυγατέρα· νυμφεύθητι αὐτήν, ἔσο κληρονόμος μου, καὶ συνενῶν τὰς δύο Ἰαρκίαις εἰς μίαν, ὁ κραταιότατος τῆς Σκανδιναυίας μεγιστάν.

Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἀληθῶς προαισθήματα, πιθανὸν ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπαλλεσφοδρῶς τῆς ἀτυχοῦς Ἀφρας ἢ καρδία· ἀλλ' ὁ Χαράλδος, εὐχαριστήσας, ἀπήντησεν ὅτι ἀλλαχοῦ ἐκάλει αὐτὸν ἡ Νόρνα. Ὁ Βίκιγξ προσήνεγκε τότε τὸ ἡμισυ τῶν λαφύρων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀπεποιήθη ὁ ἡμέτερος ἤρωας, κρατήσας μόνον ὡς τρόπαιον τοῦ Σίγυδος τὴν πανοπλίαν, καὶ τινα ψέλια, κατὰλληλα ὅπως σταλῶσιν ὡς ἐνθύμημα διὰ τῆς ἐπανακαμπτύσεως Ἑλλίδας εἰς τοὺς ἐν τῇ πατρίδι φίλους.

Πέντε ἡμέρας ἀργότερον ὁ στολίσκος ἀνέπλεε τὴν Γαρδόννην, διασχίζουσαν τὴν ἐπαρχίαν τὴν τότε γνωστὴν ὡς Ἀκουιτανίαν, καθ' ὅσον ὁ Θῶρστης ἐμελέτα τὴν δῶσιν παρὰ τῶν τινῶν χωρῶν· ἀλλ' ὁ Χαράλδος ἀπεχαιρέτησεν αὐτὸν τότε, καὶ ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν μέχρι τῆς ἀφνειᾶς πόλεως τῶν Βορδιγάλων. Ἡ πόλις αὕτη, σπουδαῖον ἦδη τῆς δυτικῆς Γαλλίας ἐπίνεον κατὰ τοὺς Κελτικούς χρόνους, ὑπέκυψεν ἀργότερον εἰς τοὺς Ρωμαίους, καὶ ἀνεδείχθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ τῆς Ἀκουιτανίας πρωτεύουσα. Μετὰ ποικίλας δὲ τύχης, καθ' ἃς κατελήθη ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν Γότθων, τῶν Φράγκων, καὶ τῶν Μαιυριανῶν, διετήρησεν οὐχ ἥτον τὴν ἐμπορικὴν αὐτῆς ἀκμὴν, χάρις ἰδίως εἰς τὸν ὑπερήφανον ποταμὸν, ὅστις συνδέων αὐτὴν πρὸς τὴν θάλασσαν, τυγχάνει πλωτὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παλιγγύσεως εἰς τὰ μέγιστα τῶν σακφῶν.

Ὅποῖαν ἐνεποίησεν ἐπὶ τοῦ Χαράλδου ἐντύπωσιν τὸ πρῶτον τοῦτο πεπολιτισμένον κέντρον,

ὅπερ ἐπεσκέπτετο, οὐδόλως περιγράφωμεν. Πεισθείς δὲ περὶ τῆς εὐχεροῦς ἐξευρέσεως τῶν μέσων πρὸς περαιτέρω ἀποδημίαν, καὶ οἰκτιρῶν τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοῦ ἑταίρους, οἵτινες ὡσεὶ ἀπολωότες εἰς τὰς πολυανθρώπους ἐκείνας ὁδοὺς, ἐπόθουν μετ' ἀφάτου νοσταλγίας τοὺς ἐρήμους αὐτῶν πάγους, ἡσπάζθη αὐτούς, καὶ ἀπέπεμψεν εἰς τὰ ἴδια, κρατήσας μόνον τὸν Χαλφδάνον. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας, μαθὼν ὅτι ἀπέπλεε Τυρρηνικὸν πλοῖον διὰ τὴν Κατάνην τῆς Σικελίας, συνελήθη πρὸς τὸν πλοίαρχον, καὶ τὴν μεθεπομένην πρωίαν κατέπλεεν αὖθις τὴν Γαρόνην, ὁριστικῶς πλέον πρὸς νότον τρέπων τὴν πρῶραν.

Ἐπὶ τοῦ πλοίου κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν ὑπῆρχεν Ἕλληνας μοναχός, ὀνόματι Δωρόθεος, ἐπὶ πολλὰ ἔτη πλανηθεὶς εἰς τὰς βορείας ἀκτὰς ὡς ἀπόστολος τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ καταναῶν τὰς Σκανδιναυικὰς διαλέκτους. Μετὰ τούτου συνεδέθη τάχιστα ὁ Χαράλδος, καθ' ὅσον ὁ εὐχίως ἀνὴρ συνέλαβεν ἀμέσως τὴν ἐλπίδα τῆς προσηλυτίσεως τοῦ ἡρωϊκοῦ νεανίου, οὗτος δὲ πάλιν ἀπλήστως ἠρώτα περὶ τῶν ἀφορώντων τὸν κόσμον ἐκείνων, πρὸς ὃν ἔπλεε, καὶ ὃν ἀμυδρῶς μόνον εἰσέτι ἐγνώριζε. Καθ' ἄψασαν τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ μέγα τῆς νυκτὸς μέρος ἐκάθητο παρὰ τὸ πηδάλιον οἱ δύο ἄνδρες, οἱ τοσοῦτον ἀνόμοιοι, καὶ ὁ μὲν Χαράλδος ταχέως ἠθροίζεν ἀληθεῖς γνώσεις θησαυρούς, ὁ δὲ μοναχὸς δεξιῶς ἐγκατέσπειρεν ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν αὐτοῦ τὰ μελιχία τοῦ προφήτου τῆς Γαλιλαίας δόγματα. Καίτοι δὲ ὁ νέος Ἰάρολος ἦν, ὡς γνωστόν, πιστὸς ὀπαδὸς τῶν πατρῶων θεῶν, βαθεῖαν οὐχ ἤπτον ἐνεποίει αὐτῷ ἐντύπωσιν ἢ ἐνθεος τοῦ Ἑλλήνου εὐγλωττία, καὶ προθύμως ἐδέχετο τὸ μέρος τοῦτο τῶν διαλέξεων χάριν τοῦ ἐπιλοίπου.

Οὕτω δὲ μετὰ δύο ἐβδομάδας, ὅτε τὸ πλοῖον, εὐτυχῶς παραπλεύσας τὴν Ἰθρηκὴν Χερσόνησον, κατέφθαιεν εἰς τὰς Πύλας τοῦ Ἡρακλείους, ὁ μὲν Δωρόθεος ἐξήγησεν εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖ κατέληγεν ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς κόσμος, οὐ ὑπερέβαινον κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην τὸν οὐδὸν, ὁ δὲ Χαράλδος ἡσπάζθη ὅτι διαφανὴς ἦν πλέον ὁ περιβάλλων αὐτὸν μυστηριώδης πέπλος, καὶ ἰκανὰ ἐγνώριζε περὶ τε τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς συγχρόνου καταστάσεως τοῦ μεσαιωνικοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἐνῶ τὰ πάντα ἄχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ἐφαίνοντο εὐοίωνα, αἴφνης παρὰ τὰς Βαλεαρίδας νήσους ἐξερράγη κλύδων, ὅστις προσέλαβε τάχιστα διαστάσεις κινδυνώδεις. Τὸ πλήρωμα, ἐκ πεπειραμένων ναυτῶν συγκείμενον, κατέβαλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειας, ἀλλὰ τσαύτη ἦν ἡ μανία τοῦ πνέοντος βορρᾶ, ὥστε θραυσθεὶς ὡς νεοθαλὴς βλαστός, ἀνηράγη ὁ μέσος ἰστός,

καὶ τὸ πλοῖον ἀπέμεινε οὕτω ἐκτεθειμένον εἰς τὴν μανίαν τῶν γιγαντιαίων κυμάτων. Πλὴν τοῦ Δωροθέου, μετὰ τῶν ἐπιβατῶν ὑπῆρχον, κατὰ πικιδίαν τινα τῆς μοίρας, Ἰουδαῖος Ῥαββίνος καὶ Ὁθωμανὸς Ἰμάμης· οἱ ἀντιπρόσωποι δ' ἐκείνοι τῶν τριῶν θρησκευμάτων, τῶν διὰ μυριονέκρων μαχῶν διεκδικούντων τὴν γνωστὴν ὑψηλίον, ῥιφθέντες ἐπὶ τῶν γονάτων, ἤρχισαν μετὰ θερμῶν ἐπικαλούμενοι δακρύων ἕκαστος τὴν ἰδίαν θεότητα. Πλὴν φεῦ, καὶ ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν καὶ ὁ Μωάμεθ καὶ ὁ Ἰεχωβά ἐπιμόνως ἐκώφευον, ἴσως διότι ἀνεγνώριζον εἰσέτι τὴν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν ἐκείνων τοῦ Αἰόλου, τῆς Κίρκης, καὶ τῶν Σειρήνων, κυριαρχίαν τοῦ Ποσειδῶνος.

Ὁ Χαράλδος κατὰ τὴν πρώτην τοῦ κινδύνου ἐμφάνισιν ἐπλησίασε τὸν πλοίαρχον, ὅπως παράσχη συμβουλὰς τινας, ἀλλ' ὁ ἀγέρωχος Ἰταλὸς οὐδὲ προσέσχεν εἰς τὸν νέον βάρβαρον, ὅστις ἀποσυρθεὶς τότε παρὰ τὸ πηδάλιον, ἀπέμεινε ἀτάραχος, καὶ ὡσεὶ τρυφῶν εἰς τοῦ βορρᾶ τὴν παγετώδη πνοήν, ἣτις συρίζουσα διὰ τῶν ξανθῶν αὐτοῦ πλοκάμων, ἐκόμιζε μηνύματα τῆς πατρίδος.

Ἄλλ' αἴφνης ἐπῆλθε κύμα πελώριον, ὅπερ ὑπερηδῆσαν τὸ κατάστρωμα ἐσάρωσε τὰ πλεῖστα τῶν ἐπ' αὐτοῦ σκευῶν, καὶ σχεδὸν κατέρριψε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς πλευρᾶς.

— Εἰς τὰς λέμβους! Σώθητε ὡς δύνασθε! ἀνέκραξε τότε ὁ πλοίαρχος, καὶ οἱ ναῦται, πᾶσας τὰς λοιπὰς θέσεις καταλιπόντες, ἔσπευσαν πρὸς τοὺς κέλητας. Τὴν στιγμήν ταύτην φαίνεται ὅτι ἀνέμενε καὶ ὁ Χαράλδος, καθ' ὅσον μόλις ἰδὼν τὸ πηδάλιον ἀστόχως κλυδωνιζόμενον, ἀνεπήδησε ταχύς ὡς αἴλουρος, ἐδράξεν αὐτὸ διὰ βραχιόνων σιδηρῶν, καὶ δι' ἐπιδεξίων τινῶν κινήσεων στρέψας τὸ σκάφος πρὸς τὸν ἀνεμον, ἀνῶρθωσεν αὐτό. Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἐκπληξίς τῶν ναυτῶν, οἵτινες εὐθὺς ἐκύκλωσαν μετὰ τῶν ἐπιβατῶν τὸν νέον Ἰάρολον, καὶ ἤρχισαν κράζοντες.

— Σῶσον τὸ πλοῖον· εἰς σὲ ἡ διοίκησις, διάταξον καὶ ὑπακούομεν.

Ὁ πλοίαρχος ἀπετόλμησε δειλὴν παρατήρησιν, ἀλλὰ ταχέως ἐπέισθη περὶ τοῦ ματαίου τῆς ἀντιστάσεως, καὶ ὁ Χαράλδος προθύμως ἀνεδέχθη τότε τὴν ἐντολήν. Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Χαλφδάνου καὶ τοῦ πληρώματος κατεσκευάσθη πρόχειρος ἰστός, καὶ δι' ἐντέχνων λοξοδρομιῶν τὸ πλοῖον ἐτηρήθη διαρκῶς πρὸ τοῦ ἀνέμου, μέχρις οὐ τέλος ἐξήχθη τῆς κινδυνώδους ζώνης· δύο δ' ἡμέρας ἀργότερον, κοπασάσης τῆς τρικυμίας, εἰσέπλεεν ἀσφαλῶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Κατάνης.

Ἐκεῖ, ποιῶν τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, θερμὰς ἐξέφρασεν εὐχαριστίας συν τῷ λοιπῷ πληρώματι καὶ ὁ πλοίαρχος, μεθ' ὃ ἀπεβιάσθη ὁ Χαράλδος

μετὰ τοῦ Χαλφδάνου καὶ Δωροθέου, ὅστις, ἀναχωρῶν διὰ ξηρᾶς εἰς Συρακούσας, θερμῶς ἡσπάζθη τὸν μαθητὴν.

— Φεῦ, εἶπεν, ἐπιμένεις εἰς τὴν πλάνην, ἀλλ' ὁ σπόρος, ὃν ἔσπειρα, ἔπεσεν εἰς γῆν ἀγαθὴν· ὁπωσδήποτε δὲ σοὶ ὀφείλω τὴν ζωὴν, καθ' ὅσον οὐδέποτε προσήγγισα πλεῖστον εἰς τὰς θύρας τοῦ παραδείσου, καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ κλύδωνος νομίζω ὅτι διεκρίνα τὸν ἅγιον Πέτρον, ὅστις διήνοιγεν αὐτάς.

— Τήρησον ἑσαεὶ τὴν μνήμην ἐκείνου, ἀπῆντησεν ὁ Χαράλδος, ὅστις σοὶ εὐγνωμονεῖ δι' ἀληθῶς πολυτίμα διδάγματα.

Z.

Ἡ Κατάνη, ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ 730 π. χ. ὑπὸ Ἑλλήνων ἀποίκων, καὶ σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἐκ λάβας τῆς παρακειμένης Αἴτνης κτισθεῖσα, ἀπέβη ἤδη κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους πόλις ἀνθηρὰ, καίτοι πολλάκις ὑπὸ τῶν σεισμῶν, καὶ τῶν φλογερῶν ποταμῶν, οὓς ἐξηρεῖτο τὸ Ἡρακλείσιον, καταστραφεῖσα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Νικίου ἐκλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ κατὰ τὸν δεῦτερον Φοινικικὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Στρατάρχου Βαλερίου Μεσσάλα, ἀπέμεινε δ' ἔκτοτε Ῥωμαϊκὴ, καὶ θαυμασιῶς ἀνεπτύχθη ὑπὸ τοὺς πρώτους Αὐτοκράτορας. Ἀργότερον, μετὰ τὸν ἐξελληνισμόν τῆς Βυζαντινῆς Ἀρχῆς, ἀνέκτησε μετὰ συμπάσης τῆς Σικελίας καὶ μεσημβρινῆς Ἰταλίας τὸν Ἑλληνικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, ὃν διετήρησε πολλοὺς αἰῶνας μετὰ τὴν ὀλοσχερῆ ἀπώλειαν τῆς τε ἄνω καὶ τῆς μέσης Χερσονήσου. Καὶ ὑπετάγη μὲν ἡ Σικελία κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 9ης ἑκατονταετηρίδος εἰς τοὺς ἐξ Ἀφρικῆς ἐπιδραμόντας Ἀραβὰς, ἐνῶ ἡ κάτω Ἰταλία ἀνῆκεν εἰσέτι εἰς τὸ Βυζαντινὸν στέμμα κατὰ τὰς ἡμέρας, περὶ ὧν πραγματευόμεθα, ἀλλ' οὐχ ἤπτον, καίτοι πρὸ πολλοῦ ὑπὸ Σαρακηνῶν διοικουμένη, ἀπέμεινε πάντοτε ἡ ὅλη μεγαλόνησος ἀκραίφνω Ἑλληνικῇ, προεξαρχουσῶν τῶν κυριωτέρων πόλεων, ἧτοι τῆς Κατάνης, τῆς Μεσσήνης, καὶ τῶν Συρακουσῶν.

Ὁ Χαράλδος, εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενος, μόλις τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ἐπίστευε, καὶ ζωηρῶς τὸν θαυμασμόν αὐτοῦ ἐξεδήλου διὰ τὰ πανταχόθεν ἀνεγειρόμενα μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὰς καλλιμαρμάρους στοάς, τοὺς ναοὺς, τὰ βαλανεῖα, τὰ θεάτρα· ἀλλ' ἰδίως ἐθελεγεν αὐτὸν ὁ εὐτράπελος ἐκείνος λαός, ὁ ζωηρός, ὁ ἀμέριμος, ὁ φιλόκαμος, ὁ περὶ παντὸς τυρβάζων, ὁ τὰς ἡμέρας ὀλοκλήρους εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς διανύων, ὡσεὶ ἀνέπνεεν, οὐχὶ ἀέρα, ἀλλὰ τὸ χρυσοῦν τοῦ ἡλίου φῶς. Ἄφατον ἐπίσης ἐξήσκει ἐπ' αὐτοῦ μαγεῖαν τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο κλίμα, καὶ ὡς παῖς ἐτρυφα δρέπων τὰ

πολύχρωμα ῥόδα, ὧν ἔθριθον ἐν μέσῳ χειμῶν οἱ διανθεῖς κῆποι καὶ κλώνους εὐώδεις πορτοκαλέας καὶ λεμονέας, μόλις βασιάζοντας τὰ χρυσαῖ ἐκείνα μῆλα, περὶ ὧν ἐλάλει ὁ Δωρόθεος.

Ἄλλ' ἐὰν ζωηρὰν ἡσπάζθη ὁ νέος Ἰάρολος συμπάθειαν πρὸς τὸν ἀεικίνητον ἐκείνον λαόν, φανερόν ἐστι καὶ αὐτός, ὡς ἐκ τῆς παραδόξου περιβολῆς καὶ τοῦ ἐξόχου κάλλους, ταχέως ἐπέσυρε τὴν κοινὴν προσοχὴν. Πολλοὶ αὐθορμήτως ἐπλησίασαν αὐτόν, καὶ πάντας ἐκείνος ἐδέχετο φιλοφρόνως, ἐκ τε τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἀφελείας, καὶ διότι πυρετωδῶς ἐπέδιωκε τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Συνεπεία δὲ τούτου ταχέως διαδοθέντων τῶν κατ' αὐτόν, αἶμα ἐγνώσθη τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ γένος, ἐκλήθη ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως εἰς τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ δαφίλους ἐτυχε φιλοξενίας.

Μὴν ὀλοκλήρος παρῆλθεν οὕτω ἄνευ σπουδαίου συμβάματος, πλὴν τῆς ἐπὶ τῆς Αἴτνης ἀναρρήχσεως, ἣν ἐπεχείρησεν ὁ Χαράλδος μετὰ τῶν νέων γνωρίμων καὶ ἀνεγνώρισε μὲν τὴν ἀγέρωχον καλλονὴν τοῦ δυσπρόσιτου ὄρους, ὅπερ ἐχρησίμευσεν ἄλλοτε ὡς εἰρκτὴ τοῦ Ἑγκελάδου, ἀλλ' ἰσχυρίσθη, πρὸς ἀπορίαν τῶν ἀκρατῶν, ὅτι ἐν ἐτέρῳ ἠφαιστειῷ, ὅπερ καλῶς ἐγνώριζε, τῇ Ἰσλανδικῇ δηλονότι Ἑκλα, ἡ φλογερὰ λάβα ἐξεχέετο ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰωνίων πάγων, μόλις αὐτοὺς τήκουσα, καὶ ζέον ὕδωρ ἀνεπήδα πολλαχού εἰς ὕψη τεράστια.

Τοσοῦτον δ' ἐθέλετο ὁ Χαράλδος ὑπὸ τῆς νέας ταύτης ὑπάρξεως, ὥστε σχεδὸν ἐλησμόνει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ πρόθεσιν· ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἀνανήψας, ἀνεκοίνωσε τοῖς φίλοις αὐτοῦ οἷον ἀνακνήψας, ἀνεκοίνωσε τοῖς φίλοις αὐτοῦ οἷον ἔτρεφε πόθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ πᾶσαν ἐξελιπάρησε πληροφορίαν περὶ τῆς πρώτης δυνατῆς εὐκαιρίας μεθ' ὃ ἐπιστρέψας εἰς τὸν ξενῶνα ἀνεκοίνωσε εἰς τὸν Χαλφδάνον τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ἀλλ' εὗρεν αὐτὸν περιλυτον, καὶ ὑποστηρίζοντα ὅτι ἡ Κατάνη ἦν ἀληθὲς Ἰδαθάλ, οὐδ' ἐπετρέπετο εἰς ἀνθρώπους ἐχέφρονας ἢ ἀναζήτησις χώρας θαυμασιωτέρας. Τὸ ἀληθὲς τῶν διαθέσεων τούτων αἴτιον οὐδόλως διέλαθε τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ Χαράλδου, καθ' ὅσον ἐγνώριζεν ὅτι ὁ πιστὸς αὐτοῦ ἑταῖρος, καίτοι νεαρὰν ἀφείς σύζυγον ἐν Σκανδιναυίᾳ, ἦν εἰς ἄκρον εὐαίσθητος εἰς τῆς Φρέϊας τὰς μαγγανείας· ἐγνώριζε πρὸς τούτους ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀποβιβάσεως οἱ Ἑλληνικοὶ ἐκείνοι, οἱ Ἰταλικοὶ, οἱ Ἀραβικοὶ, οἱ πάσης φυλῆς καὶ προελεύσεως ὀφθαλμοί, οἵτινες διέτρεχον τὰς ὁδοὺς, ἢ ἐλόχων ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν χριστιανικῶν ἀνδρῶν καὶ Ὁθωμανικῶν δρυφάκτων, διετήρουν τὸν ἀτυχῆ Χαλφδάνον εἰς διαρκῆ καὶ ἀνεκλάλητον ἐκστασιν· οὐδ' ἤρκει

τοῦτο, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸν πολλάκις λαθραίως ἀποχωροῦντα, καὶ μεθ' ὧρας μύλις ἐπανακάμπτοντα, εἶχε βασιμους ὑποψίας ὅτι ἀνέγραφεν ἐπανειλημμένα κατ' αὐτοῦ παράπονα ἢ θεὰ τῆς συζυγικῆς πίστεως Λιόσνα. Τὰυτα πάντα ἐπαρκῶς ἐξήγουν τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἀντίστασιν· ἀλλ' ὁ Χαράλδος ἐνθυμηθεὶς τότε τὸν μῦθον τῆς Κίρκης, περιέγραψεν αὐτὸν τῷ παρεκτρεπομένῳ ἐταίρῳ διὰ χρωμάτων τοσοῦτον ζοφερῶν, ὥστε, καίτοι μεμψιμοιρῶν κατ' ἰδίαν, ὑπέκυψεν.

Ἄλλ' ὁ καιρὸς παρήρξατο καὶ οὐδὲν ἠκούετο, ὅτε μίαν ἐσπέραν, ἐνῶ σύννοος ἐκάθητο ὁ Χαράλδος παρὰ τὴν θύραν τοῦ ξενῶνος, εἶδεν αἰφνης ἀξιωματικόν, ἡμφιεσμένον λαμπρὰν χρυσοπάρυφον στολήν, ὅστις, στὰς πρὸ αὐτοῦ, εἶπεν τὰς ἀγκάλας. Ὅποιαν δὲ ἠσθάνθη ἐκπληξιν ἄμα καὶ ἀγαλλίασιν, ὅτε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν αὐτοῦ «χαίρε» ἀπήντησεν ἐκεῖνος, οὐ μόνον ἐν Νορμαννικῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῆς γενεαίρας αὐτοῦ τῇ διαλέκτῳ· τέλος ὁ ξένος ἔλυσεν τὴν ἀπορίαν.

— Εἰμί Νορμαννός, εἶπε, γεννηθεὶς παρὰ τὴν φιορδὴν Χαρθάγγερ, οὐ μακρὰν τῆς πατρίδος σου· ἀποδημήσας πρὸ εἰκοσαετίας μετὰ πλείστας ὄσας περιπετείας ἀφίχθην εἰς Βυζάντιον, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Νορμαννικὴν τοῦ Αὐτοκράτορος φρουρὰν, τοὺς Βυρζιάγους.

— Τὴν Νορμαννικὴν φρουρὰν; ἀνεφώνησεν ὁ Χαράλδος.

— Βεβαίως. Οἱ συμπατριῶται ἡμῶν, ἐκ Ρωσίας ἀφίχθησαν κατὰ μικρὸν εἰς Βυζάντιον, καὶ οἱ Ἕλληνας Αὔγουστοι, ἐκτιμήσαντες τὰς ἐξόχους αὐτῶν ἀρετάς, συνέταξαν αὐτούς εἰς ἴδιον σῶμα, τὸ περιφανεστέρον μετὰ τοὺς Ἰκανάτους καὶ Σχολαρίους.

— Καὶ ὡς βλέπω, κατέχεις ὑψηλὸν ἀξίωμα.

— Τὸ τοῦ Σπαθαρίου, ἀμοιβὴν πολλῶν καὶ μακρῶν ἀγῶνων· ἀλλ' ἐάν θέλῃς, εὐχερεστερὰ ἔσται ἡ σὴ προαγωγή. Ἐλκεῖς τὸ γένος ἐκ βασιλέων, καὶ ὁμοιάζεις πρὸς τὸν Ἡρακλέα· ἐγὼ ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

— Ἐμελέτων ἐκδρομὴν εἰς Ἀθήνας.

— Εἰς Ἀθήνας; πόλις ἀναμφιλέκτως κλεινὴ, ἀλλ' ἐνδικαίτημα ἦδη μαθητῶν καὶ φιλοσόφων. Ἄλλος ὁ κόσμος ὁ διὰ σέ κατάλληλος· ἔλθε εἰς τὴν περιφανῆ τῆς οἰκουμένης πρωτεύουσαν, εἰς τὴν λαμπρὰν Ἑλληνικὴν αὐλήν. Ἐκεῖ σοὶ ἀνοίγεται στάδιον εὐκλείας, καὶ σὲ ἀναμένουσι θαύματα, ἅτινα οὐδὲ κατ' ὄναρ ἐφάντασθης.

— Σὺ ἐπιστρέφεις προσεχῶς;

— Χθὲς κατέπλευσα διὰ βασιλικῆς νηός. Κομίζω ἐκθίσεις τοῦ Κατεπάνω τῆς Ἰταλίας. Ἀφῆκα τὸ Ῥήγιον πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἀλλ' εὐρον τὸν ἄνεμον ἐναντίον ἡδὴ ἐστράφη, καὶ αὐριον ἀνάγομαι. Ἐάν συγκατατίθεσαι, παρασκευάσθητι.

Ἡ εὐκαιρία ἦν τοιαύτη, ὥστε οὐδεὶς ἐπετρέπετο διαταγῆς. Ὁ Χαράλδος ἠσπασθη τὸν συμπατριώτην, καὶ κράζας τὸν Χαλφδάνον, παρέσχεν αὐτῷ τὰς ἀναγκαίαις ὀδηγίας· μεθ' ὅ ἐσπευσεν ὅπως εὐχαριστήσῃ τοὺς τοσοῦτον προφρονῶν αὐτὸν φιλοξενήσαντας, καὶ ἀπέδεχθη μέγας δαίπνον ὑπ' αὐτῶν προσενεχθέν, ὅπως ἐπισφραγίσῃ τὴν ἐν Κατάνῃ διαμονήν.

Ἡ ἐν λόγῳ πανδαισία παρετάθη, ὡς ἦν ἐπόμενον, μέχρι πρωίας, καὶ τότε πάντες οἱ δαιτυμόνες συνώδευσαν τοὺς ἀναχωροῦντας εἰς τὸν λιμένα, ὅπου ἀνέμενον ἤδη πολὺ πλῆθος Κατανέων, ἵνα παραστῇ εἰς τὸν ἀπόπλουον τῆς βασιλικῆς νηός. Τοσοῦτον δὲ δημοφιλῆς ἐτύγχανεν ἡδὴ ὁ Χαράλδος, ὥστε μόλις ἐπεράνη, ἀντήχησαν πανταχόθεν εὐφημίαι, παραταθεῖσαι μέχρις οὐ ἡ νυκτὸς, ἀναπετάσασα τὰ ἰστία, ἀπεμακρύνθη ταχέως τῆς ἀκτῆς.

Η'.

Ἐνόσω διεκρίνετο εἰσέτι ἡ ἠφαιστειώδης τῆς Σικελίας παραλία, καὶ ἡ ζωνρὰ Κατάνη, ὡς λευκὸς κύκνος· ἐπ' αὐτῆς ἰστάμενος, ὁ Χαράλδος ἀπέμενον ἀκίνητος, ἀναπολῶν τὸ παρελθόν, καὶ ποικίλως διαπλάττων τὸ μέλλον. Ἀλλὰ μόλις ἐξηφανίσθη ἡ φαιὰ τῆς γῆς γραμμὴ παρὰ τὸν ὁρίζοντα, ἐπεδόθη μετὰ πυρετώδους ζέσεως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς φεροῦτης αὐτὸν νηός. Ὑπὸ τοῦ Χαλφδάνου ἀκολουθούμενος, διέτρεξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μέχρι τῶν ὑφάλων, καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐξεδήλου τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκπληξιν.

— Ἰδοὺ πλοῖον, ὅπερ μόνον ὑπερτερεῖ τὸν στόλον τοῦ ἰσχυροτέρου Βικιγκος, ἀνέκραξε τέλος. Οἶα ἰσχύς, οἶον κάλλος, οἶα πλῆθος ἐπιδείξιων μηχανημάτων! Καὶ ἡμεῖς αὐτοκαλούμεθα βασιλεῖς τῶν πεπηγμένων ἡμῶν θαλασσῶν. Ὡ ἄγνοια! Πῶς ἐπὶ τοσοῦτους χρόνους ἐζήσα ὑπὸ τὴν μελανήν σου σκέπη.

Εἰς τοιαύτας διχθεσεις εὐρῶν τὸν ἡμέτερον ἦρωα ὁ Σπαθαρίος Ῥαγνάρους (οὕτως ἐκαλεῖτο), ἀφηγήθη αὐτῷ τότε τὰ περὶ τῶν βασιλικῶν στόλων, ὅτινες πολλάκις συνέκειντο ἐξ ἑκατοντάδων τοιούτων πλοίων, καὶ κραταιὰς συνάπτοντες ναυμαχίας πρὸς τοὺς Σαρρακηνούς, τοὺς Βενετούς, τοὺς Ῥώσους, καὶ εἰτινας ἄλλους, ἐθαλασσοκράτουσαν πάσης τῆς Μεσογείου. Διὰ ζωνρῶν ἐπίσης χρωμάτων περιέγραψε τὰ πολυτελῆ νεώρια εἰς τὸ Χρυσόκερας, τὸ κατὰ πάσης ἐφόδου δι' ἰσχυρὰς ἀλύσειας ἐξησφαλισμένον, ἀλλ' ὅτε ἤρχισεν ὁμιλῶν περὶ τοῦ ὕψους πυρός, τῆς μυστηριώδους ἐκείνης ὕλης, ἦν μόνον κατεσκευάζον οἱ Βυζαντινοί, καὶ δι' ἧς αὐτανδρὰ κατεκρίνοντο τὰ ἐχθρικά πλοῖα, ὁ Χαλφδάνος ἤρχισεν ὑποπτέουσι ὅτι οἱ νέοι αὐτοῦ φίλοι διετέλουσαν εἰς μυστικὰς πρὸς τὸν καταχθόνιον Σουρτοῦρ συμφωνίας.

— Φεῦ, ἔλεγεν ὁ Ῥαγνάρους, οἱ λόγοι μου εἰσὶν ὅλως ἀνίσχυροι ὅπως περιγράφωσι τόσα θαύματα, καὶ προκαλῶ μόνον τὴν δυσπιστίαν. Ἀναμείνατε ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τότε ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐρεῖς.

Ἄλλ' ὁ Χαράλδος οὐδόλως εἰς ταῦτα ἤρκαίτο καὶ ἀπαύστως ἠρώτα περὶ τῆς αὐλῆς, τῆς διοικήσεως, τῆς κοινωνίας, τῆς πόλεως. Ἀκόρεστος ἦν αὐτοῦ ἡ δίψα, καὶ πρόθυμος ὁ Σπαθαρίος.

— Οὐδόλως σοὶ κρύπτω, ἔλεγεν οὗτος, περὶ τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὅτι καίτοι ἡ πραγματικότης ὑπερβαίνει πολὺ τὰς ὀχράς μου περιγραφάς, ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ κόσμου ἀρικνεῖσαι οὐχ ἤττον κατὰ θλιβερὰν ἐποχὴν καταπτώσεως.

— Πῶς ἐννοεῖς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ νέος Ἰάρολος.

— Ἡ παρούσα δυναστεία ἰδρύθη ἐν ἔτει 864 ὑπὸ τοῦ Βασιλείου Α', τοῦ ἐπικληθέντος Μακεδόνας. Ἀνὴρ πολυμήχανος, ἀπὸ εὐτελοῦς ὑπηρετοῦ ἐνὸς τῶν μεγιστάνων, προήχθη εἰς τὸν κράτιστον τῆς γῆς θρόνον, καὶ κατέλιπεν ἀπογόνους, ὅτινες κυριαρχοῦσιν ἡδὴ τοῦ κόσμου ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος.

— Ἀσχηγῆθητι συντόμως τὰ περὶ αὐτοῦ.

— Ἀδύνατον ἦδη, καθ' ὅσον ποικίλαι τοῦ ἀνδρός αἱ τύχαι. Ἀνυψώθη δι' αἰσχίσιτου ἐξουτελισμοῦ καὶ δεινῆς κακουργίας. Ἀποπέμψας τὴν ἰδίαν σύζυγον Μαρίαν, ἐνυμφεῖθη τὴν παλλακίδα τοῦ τότε βασιλέως Μιχαὴλ Γ', Εὐδοκίαν τὴν Ἰγγορίνην, ἧτις, ἐν γνώσει αὐτοῦ, διέτηρει τὰς προτέρας σχέσεις μετὰ τοῦ ἐστεμμένου ἐκείνου τέρατος. Ἐμαστιγώθη τῇ ἰδίᾳ συναινέσει ὑπὸ τοῦ ἐξωλεστάτου Ἀνακτος, καθ' ἣν ἡμέραν ἐδέχετο παρ' αὐτοῦ τῆς συμβασιλείας τὸ στέμμα, καὶ τέλος μοναρχήσας, ἀφοῦ ἐθολοφόνησε τὸν τε Καίσαρα Βάρδα καὶ αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ, ἀνεδείχθη παραδόξως βασιλεὺς ἀγαθός.

— Ἀλλόκοτος ὄντως ἀντίθεσις· καὶ οἱ διάδοχοι πῶς ἐπολιτεύθησαν;

— Οἱ τρεῖς πρῶτοι, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λέων Σ', ἡ Σοφία, ὁ τούτου υἱὸς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, καὶ ὁ Ῥωμανὸς Β', υἱὸς τοῦ Πορφυρογεννήτου, οὐδὲν ἔσχον τὸ ἐξοχόν, ἀλλ' οἱ τούτους ἀκολουθήσαντες τρεῖς ἕτεροι, ὁ Νικηφόρος Φωκάς, ὁ Ἰωάννης Τιμιμακῆς, συμβασιλεῖς ἀμφοτέροι τῶν ἀνγλικῶν τοῦ Ῥωμανοῦ τέκνων, καὶ τέλος αὐτὸς ὁ τοῦ Ῥωμανοῦ υἱὸς Βασίλειος Β', ὁ ἐπικληθεὶς Βουλγαροκτόνος, ὑπῆρξαν ἦρωες, διὰ νέας περιβαλόντες αἰγλης τὸ καὶ ἡδὴ περιδοξὸν βυζαντινὸν στέμμα.

— Τὸν τελευταῖον καὶ προσωπικῶς βεβαίως ἐσχετίσθης.

— Ἀναμφιβόλως. Ὁ Βασίλειος ἀνέλαβε τὴν

ἀρχὴν κατὰ τὸ 976, καὶ διετήρησεν αὐτὴν ἄχρι τοῦ 1025, ἐπὶ 49 ὅλα ἔτη. Ἐγὼ ἀφίχθην εἰς Βυζάντιον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος, καὶ συνεμερίσθην πάντας τοὺς μακροὺς αὐτοῦ ἀγῶνας· αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀναδείξας με, καὶ χάριν τῆς μνήμης τοῦ ἀθανάτου ἥρωος ὑπηρετῶ εἰσέτι τοὺς ἀναξίους αὐτοῦ ἀπογόνους.

— Τὸ ἐπίθετον Βουλγαροκτόνος μαρτυρεῖ ὅτι οἱ ἀγῶνες ἐκεῖνοι διεξήχθησαν ἰδίως πέραν τοῦ Αἴμου.

— Ὅρθως λέγεις. Ἡ Βουλγαρία, ἡ ἐπὶ τριακόσια ἔτη ἀντιπαραταχθεῖσα πρὸς τοὺς Ἕλληνας Αὐτοκράτορας, ὑπέκυψε τέλος εἰς τὸν Τιμιμακῆν, ὅστις μετέβαλεν αὐτὴν εἰς ἐπαρχίαν Βυζαντινὴν. Οὗτος κατέστρεψε τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Πρεσθλαῦαν, ἐζώγησε τὸν Βούλγαρον Τσάρον Βόρις τὸν Β', καὶ λαμπρῶς κατετρόπωσε παρὰ τὸ Δορύστολον τὸν Ἡγεμόνα τῶν Ῥώσων Σβιετοσλαῦον, ὅστις κληθεὶς ὡς σύμμαχος, ἐστράφη ἀργότερον κατ' ἡμῶν. Ἀλλὰ μόλις θανόντος τοῦ Ἰωάννου, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος ὑπέσκαπτε δεινὴ στάσις, ἡ τοῦ Βάρδα Σκληροῦ, ἡ Βουλγαρία καὶ αὐτὴς ἀπεσάτησεν ὑπὸ περιφανῆ Ἀνακτα τὸν Σαμουήλ, υἱὸν τοῦ ἐκ Τυρνόβου Βασβόδα Σίσμαν. Οὗτος ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐνιαυτῶν, καθ' οὓς ὁ Βασίλειος ἀψησολεῖτο ἐν Ἀσίᾳ, οὐ μόνον τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἠπειρον καὶ Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν κατέκτησεν, ἀπειλήσας αὐτὴν τὴν κατάλυσιν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ Δουναβείως μέχρι τοῦ Ταινάρου κυριαρχίαν τῆς Βουλγαρικῆς φυλῆς. Δι' ὃ καὶ ἀπεδόθη κατ' αὐτοῦ ὁ Βασίλειος εἰς ἀγῶνα περὶ τῶν ὅλων.

— Πότε ταῦτα συνέβησαν;

— Κατὰ τὸ 995 ἤρχισεν ἡ πάλῃ αὐτῆ, καὶ διήρκασεν ἐν ὅλον τέταρτον τοῦ αἰῶνος, καθ' ὃ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὁ Βασίλειος κατέθεσε τὸ ξίφος· ἀλλ' ἄξια τῆς ἠρωικῆς αὐτοῦ καρτερίας ὑπῆρξαν τ' ἀποτελέσματα. Πισόντος τοῦ Τσάρου Σαμουήλ, πισόντος τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Γαβριὴλ ὑπὸ τὴν δολοφόνον μάχαιραν τοῦ Ἰωάννου, πισόντος καὶ τοῦ τελευταίου τούτου ὑπὸ τὰ τεῖχη τοῦ Δυρραχίου, ὁ Βασίλειος εἰσῆλασεν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν Ἀχρίδα, τὴν νέαν τῶν Βουλγαρῶν πρωτεύουσαν, βρῆθουσαν θησαυρῶν ἀμυθῆτων, καὶ ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὴν ὑποταγὴν, ἐτέλεσε θριαμβευτικὴν διὰ τοῦ Κράτους πορείαν, καὶ εἶτα λαμπρὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ θρίαμβον καθ' ὃν πεζῇ πρὸ τοῦ χρυσοῦ αὐτοῦ ἀρματος ἐβάδιζον αἱ δύο θυγατέρες τοῦ Σαμουήλ, ἡ σύζυγος τοῦ Τσάρου Ἰωάννου Μαρία, καὶ τῶν Βουλγαρῶν οἱ ἐπιφανέστατοι.

— Εὐτυχῆς ὑπῆρξας συμπράξας εἰς τοιαῦτα γεγονότα.

— Ναι, ἦσαν ἐνδοξοὶ οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι· ἀλλὰ

τέλος ἀπέβησε κατὰ τὸ 1025 ὁ δαφνοστεφής Βασιλεὺς, ἑβδομηκοντούτης πλέον, καὶ καθ' ἣν στιγμήν παρεσκευάζε νέαν στρατείαν κατὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ προσφάτως ἐγκαταστάτων ἡμετέρων ὁμογενῶν.

— Καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ;

— Μὴ ἀποκτήσας τέκνα, καθ' ὃ οὐδέποτε νυμφευθεὶς, κατέλιπε τὸ στέμμα εἰς τὸν ἀδελφὸν Κωνσταντῖνον τὸν Η', ὅστις, χάριτι θεῆς, μετὰ τρία ἔτη ἀπέβησε.

— Ὅμιλεῖς αὐστηρῶς.

— Οὐχὶ πλέον τοῦ δέοντος. Καίτοι ἄγων ἤδη τὸ ἐξηκοστὸν ἑβδομον ἔτος, μόνην εἶχεν ἐνασχόλησιν τὰς ἵπποδρομίας, καὶ διενυκτέρευε περὶ κύβους καὶ κοττάβους μετὰ μίμων καὶ γελωτοποιῶν, ὑπὸ γυναικῶν ὀρχηστρίδων καὶ φιλοπαιγμόνων περιστοιχούμενος.

— Πρωτοφανῆς ἐνάσκησις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Ἐπεταί συνέχεια).

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Τὸ τέλος τῆς Α' πράξεως.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ — ΕΥΡΥΜΕΔΗ

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἰδίᾳ* κατερχόμενος σὺννοος.

Τὰ πάντα τώρα κατὰ πλάτος ἐξηγῶ, τὰ δάκρυά τῆς καὶ τὴν ἰκασίαν τῆς ἀλλὰ τίς εἶνε οὗτος; πῶς τὸν εἶδε; ποῦ;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *δειλῆ*

Καλέ μου πάτερ...

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *περιπτυσσόμενος αὐτὴν*
Κόρη μου....

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *περίδακρυς*
Σ' ἐλύπησα....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *βαθέως στένων*

Μὴ κλαίης, λέγε· κἀθήσον ἐδῶ, ἐλθέ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *κλίνουσα γόνυ πρὸ τοῦ Ὑπερβόλου*
ὅστις ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον.

Πλὴν δὲν θὰ μ' ἐπιπλήξῃς....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ*
"Ὀχι, κόρη μου"

τὰ δάκρυά σου παῦσαι.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *καταφιλοῦσα τὰς χεῖρας αὐτοῦ.*

Πάτερ μου καλέ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *θωπεύων αὐτὴν*

Εἰπέ μοι πάντα.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *δισταζούσα.*
Νὰ σοὶ εἶπω....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἐνθαρρύνων αὐτὴν.*

Λέγε μοι.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *μετὰ δειλίας ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' εἶτα τὸ θάρρος ἀνακτεῖσα.*

Μίαν ἡμέραν ἔτρεχον ἐν τῇ αὐλῇ τὰς χρυσαλλίδας πρὸ ἐμοῦ διώκουσα, ὅτ' ἐκ τῆς θύρας, ἣτις ἦτο ἀνοικτὴ εἰσῆλθε νέος ὡς ὁ Φοῖβος ἐκλαμπρός ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων κάπρον φοβερόν. Ἐρυθρίωσα ἔστιν τότε ἀναυδὸς μὴ ἐννοῦσα πῶς εἰσῆλθε καὶ πρὸς τι.

Αἴφνης τὸν κάπρον ρίπτει ἐκ τῶν ὤμων του, καὶ ἐνῶ πίπτει ἐπ' αὐτοῦ ψυχολιπῆς διὰ νευμάτων μοὶ ζητεῖ βοήθειαν ἐπιδεικνύων τὰς χαινούσας τρεῖς πληγὰς. Τρέχω, τῷ φέρω ὕδωρ, πίνει εὐχαρῖς, καὶ μετ' ὀλίγον συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν μοὶ διηγεῖται τὰ κατὰ τὴν θήραν του, καὶ πῶς τὸν κάπρον κατεφόνευσε λοχῶν, τὸν κάπρον, ὅστις οὕτω τὸν ἐπλήγωσεν.

"Ὅτε ἠγέρθη πρὸς ἀποχαιρετισμόν, τὰ γόνυτά του ἰσχυρῶς ἐκάμπτοντο καὶ ἠδυνάτεϊ νὰ βαδίσῃ ἀσφαλῶς.

Τί ὄφειλον νὰ πράξω τότε, πάτερ μου; ἦτο γλυκὺς, ἀνδρεῖος, ἦτο ἀσθενής, καὶ δὲν ἠρνήθη ἐἰς αὐτὸν τὸν οἶκόν σου. Ἡ μαῖα, ὡς τὸν εἶδεν, ἔρρηξε φωνήν, ἀπέτιλε τὴν κόμην ἐκ τῆς θλίψεως, ἀλλ' ὅτ' ἐπεισθὴ πόσον ἡμῖν σταθερὰ ἐνέδωκεν ἐν τέλει καὶ εἰρήσεν.

Δέκα ἡμέρας μείνας οὗτος παρ' ἐμοῦ τὴν ἐνδεκάτην εἰς τὴν πόλιν ἔφυγεν ἐκ τῶν πληγῶν του ἐντελῶς θεραπευθεὶς. Ἄλλ' ἔκτοτε, ὦ πάτερ, ἀγαπώμεθα καὶ δόντες τὴν ἐγγύην ἐν κρυπτῷ ἡμεῖς τὸν γάμον τώρα παρὰ σοῦ προσμένομεν.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *συγκεκνημένος*

"ὦ Εὐρυμέδη, ἀλλὰ πῶς γνωρίζεις σὺ ὅποιος εἶνε οὗτος, πόθεν ἔρχεται;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐνθουσιωθῶς*

"ὦ, νὰ τὸν ἴδῃς, νὰ λαλήσῃς μετ' αὐτοῦ, καὶ θὰ νοήσῃς πῶς μὲ ἐσαγγέυσεν. Πῶς θέλει νὰ σὲ ἴδῃ, πῶς σὲ ἀγαπᾷ!...

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Καὶ ἔκτοτε δὲν ἦλθε;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Πῶς δὲν ἔρχετο;

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

"Α!...

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Καθ' ἐκάστην, ὅπως συναντήσῃ σέ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Πρὸ πόσου χρόνου ἀγαπᾷσθε;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ.

Πρὸ μηνός.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀπορῶν.*

Καὶ πῶς ἐσχάτως δὲν μοὶ ὠμολόγησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐμβρόντητος*

Οἱμοι! τί λέγεις;

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ὀργίλος.*

"Ὀχι" εἶν' ἀδύνατον τὸν πνίγω μᾶλλον διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *περίφοβος.*

Θεοί!

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ.

Τί; τί;... ὁ Φαίαξ ἐν τῷ οἴκῳ μου; ἦλθε;... τὸν εἶδες;...

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *μόλις δυναμένη νὰ λαλήσῃ.*

Πῶς; ἀλλὰ τὸν ἀγαπῶ!

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ὡς μαινόμενος.*

Ποῦ εἶνε ὁ ἀχρεῖος ὅστις ἐκλεψε τῆς θυγατρὸς μου τὴν καρδίαν;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὰς χεῖρας.*

Πάτερ....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Ποῦ;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *περίτρομος.*

Φοβοῦμαι τὴν ὀργὴν σου, πάτερ συνέλθε...

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἐναγκαλιζόμενος βίαιως αὐτὴν*
"ὦ Εὐρυμέδη, ὄχι... δὲν τὸν ἀγαπᾷς... δὲν ἦλθε, δὲν τὸν εἶδες, σὲ ἠπάτησαν... Εἰπέ μοι ὅτι ἀγνοεῖς τὸν ἀνθρώπον, ὅτ' εἶνε ἄλλος ὁ μνηστήρ σου... ἄλλος, ναί, δὲν εἶν' ὁ Φαίαξ... λέγε, λέγε, κόρη μου... Φοβοῦμαι μὴ συντρίψω τὴν καρδίαν σου... δὲν θ' ἀποθάνῃς ἐὰν αἴφνης ἀρνήθῃ!

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἀποράχως.*

"Ὁ Φαίαξ εἶνε, πάτερ, πλὴν τί ἔπραξεν;

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *πίπτων ἐπὶ τῆς ἕδρας.*

"ὦ, δυστυχία!... ὦ, ταλαίπωρος ἐγώ!

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *μετὰ μικρὰν σιγὴν.*

"Ἐκπεπληγμένη σὲ ἀκούω λέγοντα καὶ νὰ συνέλθῃς προσπαθῶ εἰς ἐμαυτὴν ἀλλὰ οἱ λόγοι οὗτοι μ' ἐκεραυνώσαν καὶ ἐκ τοῦ κτύπου μένω ἐτι ἐνεὰ ζητοῦσα ἔρμα ἐν τῷ αὐτῷ καίλαπι ἐπισκηνάσῃ αἰφνιδίως ἐπ' ἐμοῦ.

"Ἄν ἦτό τις κακοῦργος τί θὰ ἔλεγες, τί πλεῖον ὅσων εἶπας βρέμων κατ' αὐτοῦ κατασυντρίβων οὕτω τὴν καρδίαν μου; Δὲν εἶνε γόνος παλαιγόνου γενεᾶς ἴσος ἐν δόξῃ πρὸς τὸν μέγαν οἶκόν σου, ὃν ὑπὲρ πᾶν γεραιῶν, ὕστατος θαλλός; τὸν κάπρον του δὲν ἔχει ἐν τοῖς κύμασι τῆς Σαλαμῖνος ἐνδοξὸν πολεμιστὴν ὅπως σὺ ἔχεις τὸν πολὺν Καλλίμαχον ἐν Μαραθῶνι ὅπου ἔπεσε θανάων; Καὶ πῶς εὐρίσκεις ὅτι εἶν' ἀνάξιος τῆς θυγατρὸς σου εὐπατρίδος ὡς αὐτός; Δὲν τὸν γνωρίζεις, πάτερ μου, τὸν Φαίακα, ἴσως παρ' ἄλλων ἤκουσας περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν σ' εἶπον εἶνε ψεύσματα, διότι εἶνε μεγαλόψυχος ἀνὴρ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

"Εροβήθην" καὶ αὐτὸς ἐλθὼν πρὸς τὴν ἐσπέραν μὲ ἐπέπληξεν ἀλλ' ὡς σὲ εἶδον σήμερον ἐθάρρησα καὶ ἐσκαπτόμην νὰ σοὶ εἶπω πάντα, ναί, διότι πάσχω, πάτερ, ἢ ταλαίπωρος. Πέντε ἡμέρας δὲν τὸν εἶδον, ἐννοεῖς; τί γίνεται; ποῦ εἶνε; πῶς δὲν ἔρχεται; Καὶ ἔπεμψα τὴν μαῖαν, ἵνα μάθῃ τι... ἀλλ' ἐπανῆλθε δυσδαιμόνως ἀπρακτός. "ὦ, σὺ νὰ εὕρῃς τούτον, πάτερ ἀγαθέ, τὸ βλέμμα σου μοὶ λέγει ὅτι ἔστερξας γέλως... θὰ μοὶ τὸν δώσῃς; λέγε" ὄχι; ναί; ἰδέ με, πάτερ... ἀπὸ τῶν χειλέων σου, ἢ εὐτυχία τῆς ψυχῆς μου κρέματα. Εἰπέ μοι, πάτερ....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀσπαζόμενος αὐτὴν*

"Ἔστο....

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *κλαίουσα ἐν χαρῇ*

"Α, εὐχαριστῶ!

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀποράσων τὰ δάκρυά του*

"Ε, εἰ!.. κ' ἐγὼ δακρύω, Εὐρυμέδη μου, ἀρκεῖ νὰ ζήτῃς εὐδαιμόνως μετ' αὐτοῦ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐν πεποθησεί*

"ὦ, περὶ τούτου, πάτερ, ἔσο βέβαιος, διότι μὲ λατρεύει ὅπως σὺ αὐτός.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Θὰ μὲ ἀφῆσῃς ὁμῶς αὐτεξούσιον νὰ πράξω ἐλευθέρως ὅ τι ἐννοῶ. Τὸν γάμον ἴσως θὰ ὀρίσω ὕστερα, ὡς καὶ τὸν τόπον, καὶ πᾶν ἄλλο σχετικόν, διότι ταῦτα εἶνε ἀλληλένδετα μετὰ τοῦ ἐμπορίου, ὅπερ ἐξασκάω.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *περιχαρῆς*

Πᾶν ὅτι θέλεις πράξῃς, εἰσαι κύριος ἐγὼ δὲν ἔχω ἄλλον πόθον ἢ αὐτόν, σὺ δ' ὀρίσον τὸν γάμον κατὰ βούλησιν.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *μειδιῶν*

Καὶ τώρα πῶς καλεῖται;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Φαίαξ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀναπηθῶν ἔντρομος*

Φαίαξ;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐκπληκτος*

Ναί.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἐν νευρικῇ ταραχῇ.*

Καὶ ὁ πατὴρ του; τίς;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἀφελῶς*

"Ὁ Ἐρασίστρατος.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀπειλις*

Κατάρ!

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐγειρομένη ἐκπληκτος*

Πάτερ....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *διατρέχων τὴν σκηνὴν*

"Α, ποτέ, ποτέ, ποτέ!....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ ἐγειρόμενος ἐν ὄργῃ
καὶ μεταβαίνων δεξιᾷ.

Νὰ μὴ ἀκούσω λέξιν περὶ Φαίαιος...
πῶς εἶπας;... εἶνε μεγαλόψυχος ἀνὴρ;

Βλέπων δὲ ἡ Εὐρυμέδῃ ἐτοιμάζεται τὰ ἀπαντήσῃ.

Σίγα, δὲν θέλω... Λέγε... τί σοὶ ἔλεγε;...
"Ὁχι... νὰ φύγῃς, δὲν ἀκούω... φύγε, καί!"

Εὐρυμέδῃ ἰδέα περιδάκρυς.

"ὦ πάτερ μου, ὑπέκω εἰς τοὺς λόγους σου,
ἀφοῦ τὸ θέλεις, κόρη εὐπειθὴς ἐγώ
ἀλλ' ἂν ποτ' ἐπανελθῃς εἰς τὸν οἶκόν σου
μετ' εὐπλοίαν φέρων πάλιν θησαυρούς,
τὸν πόδα πρόσχες, βαίνει βραδυκίνητος
μήπως προσκόψῃς ἐπὶ τάφου χθαμαλοῦ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ αἰσθηθεῖς.

Τί φιθυρίζεις ἰσταμένη ἔκλυπος;

Εὐρυμέδῃ περίλυπος.

Οὐδὲν.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ ἐν συγκινήσει.

Εἰπέ μοι...

Εὐρυμέδῃ βαίνουσα πρὸς τὴν θύραν ἀριστερᾷ.

"Ὁχι, πάτερ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ ἰκέτης.

Κόρη μου...

Εὐρυμέδῃ ἀδάκρυτος.

Σὲ ὑπακούω.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ κλαίων ὡς ἐξῆλθεν ἡ Εὐρυμέδῃ.

"Ἄλλ' ἐγὼ σὲ θανατῶ!.....

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Προτιμῶ τὴν εὐμένειαν ἐν τῇ κατακρίσει ἢ τὴν
κοινοτοπίαν ἐν τῷ ἐπαίῳ.

* Ἡ γαλήνη δίδει ἀειοπρέπειαν.

* Ἐνίοτε ἄλλως σκέπτεται τις καὶ ἄλλως αἰσθάνεται.

* Εὐκολώτερον εἶνε τις γενναϊόφρων ἢ δίκαιος. Ἡ γεν-
ναϊοφροσύνη προέρχεται ἐκ τῆς καρδίας, ἡ δικαιοσύνη
ἐκ τοῦ λογικοῦ.

* Ὑπάρχουσιν ὄργανοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ εὐτυ-
χία εἶνε ἀπαραίτητος ὅπως ὁ ἥλιος — ἡ λύπη τοὺς
φονεῖει.

* Ὁ ἐναθρυνόμενος διὰ τὸν ἔρωτα ὄν ἐμπνέει εὐρί-
σκει ὀλιγωτέραν ἡδονὴν εἰς τὸ ὅτι ἀγαπᾷ παρά εἰς
τὸ ὅτι ἀγαπάται.

* Εἶνε τις ὑπέρτερος ὄλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων δὲν
ἔχει τὴν ἀνάγκην.

ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Α'.

"Ἦσαν ἐν συνόλῳ ἑπτακόσιοι μέχρις ὀκτακο-
σίων τοῦλάχιστον. Μετρίου ἀναστήματος, ἀλλ'
εὐρωστοί, εὐκίνητοι, εὐκαμπτοί, καὶ πλασμένοι
πρὸς τὰ τολμηρότερα τῶν ἀλμάτων, ἐπήδων,
φωτιζόμενοι ἀπὸ τὰς τελευταίας ἀνταυγείας τοῦ
ἡλίου, ὅστις ἔδυνε ὀπισθεν τῆς πρὸς δυσμάς τοῦ
λιμένος ὁροσειράς. Ὁ ὑπέρυθρος ἡλικιὸς δίσκος
μετὰ μικρὸν ἠφάνισθη καὶ τὸ σκότος περιεκά-
λυψε τὴν θαλασσίαν λίμνην, ἣν περιβάλλουσιν
δειράδες μακρυνῶν βουνῶν.

Αἰφνιδίως ὀλόκληρον τὸ ἄγημα ἐστάθη ἀκί-
νητον. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐπεφάνη ἐπὶ τῆς κο-
ρυφῆς τοῦ βουνοῦ. Ἀπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ σταθ-
μοῦ, ὅστις ἔκειτο εἰς τὴν ἀκρωτάτην κορυφὴν
τοῦ παμμεγέθους βράχου, δὲν διέκρινε τις τί
συνέβαινε ὑπὸ τὰ δένδρα.

— Σσσι!.. Σσσι!... ἐσύριζεν ὁ ἀρχηγὸς μετὰ
χειλέων ἐξωγκωμένων, δίκην σάλπιγγος.

— Σσσι!... Σσσι!... ἐπανελάβε τὸ παράδο-
ξον ἄγημα ἀπὸ κοινοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς ἦτο ὄν ἀλλόκοτον, ὑψηλοῦ ἀ-
ναστήματος, περιτετυλιγμένον ἐντὸς δερμάτος
πιθήκου, μὲ τὸ τριχωτὸν μέρος ἐξωθεν, μὲ τὴν
κόμην μακρὰν καὶ λοχμῶδη, μὲ κοντὴν γε-
νειάδα, καὶ πόδας γυμνοὺς, μὲ πέλιμα τραχὺ
ὡς ὀπλὴν ἵππου.

Ὑψωσε τὴν δεξιάν χεῖρα καὶ ὑπέδειξε τὴν
χαμηλότεραν κορυφὴν τοῦ ὄρους, πάντες δὲ οἱ
λοιποὶ ἀμέσως ἐπανελάβον τὸ κίνημα, μετὰ
στρατιωτικῆς, ἢ μᾶλλον μηχανικῆς ἀκριβείας,
ὡς ἀληθῆ νευρόσπαστα, κινούμενα ὑφ' ἐνός καὶ
τοῦ αὐτοῦ ἐλατηρίου. Ὁ ἀρχηγὸς κατεβίβασε
τὸν βραχίονα. Κατεβίβασαν αὐτὸν καὶ πάντες
οἱ λοιποί. Ἐκυψε πρὸς τὴν γῆν. Πάντες ἔκυ-
ψαν ἐν τῇ αὐτῇ στάσει. Ἐλαβε τὸ χονδρὸν
ρόπαλόν του, κραδαίνων αὐτό. "Ὅλα τὰ ρόπαλα
μετ' ὀλίγον ἐκραδαίνοντο, περιγράφοντα τὸν
αὐτὸν κύκλον, τὸν ὁποῖον διέγραφε καὶ τὸ ἰδι-
κόν του.

Κατόπιν ὁ ἀρχηγὸς ἐστράφη, διωλίσθησε διὰ
τῶν θάμνων, καὶ ἔφθασεν ἐρπύζων ὑπὸ τὰ δέν-
δρα. Τὸ ἄγημα ἠκολούθησεν αὐτὸν ἔρπον.

Ἐν διαστήματι δέκα λεπτῶν, ὄλον ἐκεῖνο τὸ
πλῆθος διήλθε τὰς ὑπὸ τῶν χειμάρρων κοιταν-
θείσας ἀτραπούς τῶν βουνῶν, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ
οὔτε ἐνός χάλικος ἢ προστριβῆ.

Μετὰ ἐν τέταρτον ὥρας, ὁ ἀρχηγὸς ἐστάθη
καὶ ὄλοι δὲ οἱ λοιποὶ ἐσταμάτησαν, ὡς ἐάν
αἴφνης ἀπελιθώθησαν.

Διακόσια μέτρα κάτωθεν, ἐξετείνετο ἡ πό-
λις, κεκλιμένη κατὰ μῆκος τῆς σκιαγούρας θα-

λάσσης. Φῶτα πολυάριθμα ἔστιζον ἐν τῷ σκότει
τὸν συγκεχυμένον ὄγκον τῶν ἀποθαβῶν, τῶν
οἰκιῶν, τῶν ἐπαύλειων, τῶν στρατώνων. Περι-
τέρω οἱ φανοὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων καὶ τὰ
σήματα τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν καὶ τῶν ἐν μέσῳ
τοῦ πελάγους ἠγκυροβολημένων πλωτῶν κατέρ-
γων ἀντηνακλῶντο εἰς τὰ γαλιναῖα νερά τοῦ
λιμένος. Ἀπώτερον δὲ, ἐπὶ τοῦ τελευταίου ση-
μείου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἄκρας, ὁ φάρος ἐρριπτεν
ἐπὶ τοῦ στενοῦ τὴν ὀλόφωτον τῶν ἀκτίνων αὐ-
τοῦ δέσμην.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη εἰς κα-
νονοβολισμὸς ἐκ τῶν κανονοστοιχιῶν τῶν προ-
χωρημάτων. Καὶ εὐθὺς ἀντήχησαν τὰ τύμπανα,
συνοδευόμενα ἀπὸ τὸν ὄξυν συριγγῶν τῶν συ-
ρίγγων.

Ἐσήμαινε ἡ ἀποχώρησις, ἡ ὥρα τῆς κατ'
οἶκον ἐπανάδου. Οὐδεὶς ξένος πλέον εἶχε τὸ δι-
καίωμα νὰ διατρέχη τὴν πόλιν, εἰμὴ τῇ συνο-
δείᾳ ἐνός τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουράς. Τὰ
πληρώματα δὲ τῶν πλοίων ὤφειλον νὰ ἐπανεέλ-
θωσιν ἐπ' αὐτῶν, πρὶν κλεισθῶσιν αἱ πύλαι τῆς
πόλεως. Ἀπὸ τετάρτου εἰς τέταρτον διήρχοντο
αἱ περιπολῖαι συνοδεύουσαι τοὺς βραδυκίνητους ἢ
τοὺς μεθύτους. Μετὰ τοῦτο τὸ πᾶν εἰσῆλθεν.

Ὁ στρατηγὸς Μάκ Κάκμαλ ἠδύνατο νὰ κοι-
μᾶται ἡσυχῶς.

Ἡ Ἀγγλίς ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ἦτο βεβαία
ὅτι δὲν διέτρεχε κανένα κίνδυνον κατὰ τὰς Ἡ-
ρακλείους Στήλας.

Β'.

Γνωρίζετε τί εἶνε ὁ παμμεγέθης οὗτος βρά-
χος, ὁ ἔχων ὕψος τετρακοσίων εἰκοσι πέντε μέ-
τρων, στηριζόμενος δὲ ἐπὶ εὐρείας βάσεως, πλά-
τους χιλίων διακοσίων πενήκοντα μέτρων καὶ
μῆκος τετρακισχιλίων καὶ τριακοσίων. Προσο-
μαιάζει πολὺ πρὸς κολοσσικὸν λέοντα κατακε-
κλιμένον, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Ἰσπανίαν
καὶ τὴν οὐρὰν ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ἐπὶ τοῦ
προσώπου φαίνονται οἱ ὀδόντες — ἑπτακόσια
κανόνια, ὧν τὰ στόμια προβάλλουσι διὰ τῶν
χαλινούσων ἐπάλξεων — τὰ δόντια τῆς γρηᾶς,
ὅπως κοινῶς λέγονται. Γρηᾶ, ἡ ὁποία δαγκάνει
εἰς τὰ γερά, ὅταν τὴν πειράξουν. Ἡ Ἀγγλίς
εἶνε ἐπίσης ἐγκατεστημένη ἐνταῦθα, ὅπως ἐν
Παρί, ἐν Ἀδεν, ἐν Μελίτη, ἐν Πουλο-Πινάγκ,
ἐν Χόγκ-Κόγκ, τόσων βράχων, οὗς, διὰ τῶν
προόδων τῆς μηχανικῆς, θὰ μεταβάλη ποτὲ εἰς
περιστροφικὰ φρούρια.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ Γιβραλτάρ ἀσφαλίξει
εἰς τὸ ἠνωμένον Βασιλείον ἀδικησιμότητων
τὴν κυριαρχίαν τῶν δέκα ὀκτὼ χιλιομέτρων τοῦ
πορθμοῦ, ὃν ἔταμε τὸ ρόπαλον τοῦ Ἡρακλείου
μεταξὺ Κάλπης καὶ Ἀβίλης εἰς τὸ βαθύτερον
τῆς Μεσογείου μέρος.

Ἄλλ' οἱ Ἰσπανοὶ ἀρά γε παρητήθησαν τῆς

ιδέας νὰ ἀνακτήσωσι τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκυ-
τῶν χερσονήσου; Ἀναμφιβόλως, διότι, φαίνεται
ὅτι καὶ ἀπὸ ξηρᾶς καὶ ἀπὸ θάλασσης εἶνε ἀπόρ-
θητον.

Ἐν τούτοις ὑπῆρχέ τις, τυραννικῶς κατεχό-
μενος ὑπὸ τῆς ιδέας τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἐπιθε-
τικῆς καὶ ἀμυντικῆς αὐτῆς ἄκρας. Ἦτο ὁ ἀρ-
χηγὸς τῆς ὀρθῆς ἣν εἶδομεν, ὄν ἀλλόκοτον,
τρελὸς μάλλον. Ὁ ἰθαλγὸς οὗτος ὠνομαζέτο
Ἰσα-Ἰσα Γιλ-Βραλτάρ, τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἐν τῇ
διανοίᾳ του, βεβαίως, προώριζεν αὐτὸν εἰς τὴν
πατριωτικὴν κατάκτησιν. Ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ
δὲν ἀντέσχεν εἰς τὴν ιδέαν καὶ ἡ θέσις του ἦτο
ἐν τῷ φρενοκομείῳ. Ἦτο λίαν γνωστός, ἐν τού-
τοις πρὸ δεκαετίας εἶχον ἀπολεσθῆ τὰ ἔχνη του.
Ἦπέθετο ὅτι περιεπλανᾶτο ἀνὰ τὴν ὑψηλίαν,
ἀλλὰ πραγματικῶς δὲν εἶχεν ἐγκαταλείπει τὰς
πατριᾶς γαίας. Ἐξῆ δίκην τρωγλοδύτου ὑπὸ
τὰ δάση, ἐντὸς σπηλαίων, κυρίως δὲ ἐντὸς τῶν
ἀπροσίτων ἐκείνων κρησφηγέτων τοῦ ἀγίου Μι-
χαήλ, περὶ ὧν λέγεται ὅτι συγκοινωνοῦσι πρὸς
τὴν θάλασσαν. Ἐπιστεύετο ὅτι ἀπέθανεν. Αὐ-
τὸς ἐν τούτοις ἐζῆ, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τῶν
ἀγρίων ἀνθρώπων, τῶν στερηθέντων τοῦ λογι-
κοῦ, ζῶντων δὲ τοῦ λοιποῦ συμφώνως πρὸς τὰ
κτηνώδη αὐτῶν ἐνστικτα.

Γ'.

Ὁ στρατηγὸς Κάκμαλ ἐκοιμάτο ἡσυχῶς ἐπ'
ἀμφοτέρων τῶν ὄτων, τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος
ὑπερέβαινε τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ.
Ἦπερμέτρως μακροὺς ἔχων τοὺς βραχίονας, τοὺς
ὀφθαλμοὺς στρογγύλους, ὀφρὺς πυκνάς, λεπτὴν
γενειάδα, μορφήν μορφαστικὴν, κινήματα ἀν-
θρωποπιθήκου, ἐξαιρετικῶς προγναθίζούσας τὰς
σιαγόνας, εἶχεν ἀσχημίαν ἀξιοσημείωτον — ἀκό-
μη καὶ παρ' Ἀγγλῶν στρατηγῶν. Ἀληθῆς πιθη-
κος, ἀλλὰ στρατιωτικὸς ἀριστος, παρὰ τὸ πιθη-
κόμορφον αὐτοῦ.

Ναί! ἐκοιμάτο εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μάιν-
στρτ, τῆς ἐλικοειδοῦς ταύτης λεωφόρου, τῆς
διασχίζούσης τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς πύλης τῆς θα-
λάσσης μέχρι τῆς πύλης τῆς Ἀλαμέδας, εὐ-
μαρῆς οἰκημαῖο του. Ὀνειρεύετο ἴσως ὅτι ἡ Ἀγγλίς
κατέκτα τὴν Αἴγυπτον, τὴν Τουρκίαν, τὸ Ἀφ-
γανιστάν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὸ Σουδάν, τὴν χῶ-
ραν τῶν Βόσρε, ἐν μιᾷ λέξει πάντα τὰ ἀρέ-
σκοντα αὐτῷ σημεῖα τῆς σφαίρας — ταῦτα δὲ
πάντα καθ' ἣν στιγμὴν εἰνδύνευσεν νὰ χάσῃ καὶ
αὐτὸ τὸ Γιβραλτάρ.

Αἴφνης ἠνοιχθῆ ἡ θύρα τοῦ δωματίου του.
— Ποῖος εἶνε; ἀνέκραξεν ὁ στρατηγὸς Μάκ
Κάκμαλ, πηδήσας κάτω τῆς κλίνης.

— Στρατηγέ μου, ἀπήντησεν εἰς ὑπασπιστῆς
εἰσορμῶν ἐντὸς τοῦ δωματίου μετὰ τῆς ταχύ-
τητος τορπίλλης, ὁ ἐχθρὸς εἰσέβαλεν εἰς τὴν
πόλιν!...

— Οί Ίσπανοί δηλαδή; . . .

— Καθώς φαίνεται!

— Πώς; έτόλμησαν!

Ο στρατηγός δέν συνεπλήρωσε τήν φράσιν του. Άπέρριψε τόν λευκόν σκούφο, τόν όποιον έφερεν επί κεφαλής, είσήληεν έντός τής περισκελίδος του, είσεχώρησεν έντός του χιτωνός του, έφόρεσε τόν πιλόν του και είζώσθη τό ξίφος, έρωτών :

— Τί θάρυθος είνε αυτός τόν όποιον άκούω;

— Είνε αί πέτραι, αί όποιαι πίπτουν ως χάλυζα επί τής πόλεως.

— Είνε πολλοί αυτοί οί άχρειοί;

— Πρέπει νά είνε πολλοί.

— Βέβαια, όλοι οί λησται τών παραλίων συνεκεντρώθησαν διά τό πραξικόπημα αυτό. Οί λαθρέμπυροι τής Ρόνδας, οί άλιεΐς του Άγίου Ρόκου, όλοι οί πρόσφυγες, οί όποιοι κρύπτονται εις τά χωρία.

— Φοβοῦμαι, στρατηγέ μου.

— Είδοποιήθη ό διοικητής;

— Άδύνατον νά υπάγωμεν εις τήν Ευρωπαϊκήν άκραν νά τόν εύρωμεν. Αί πύλαι είνε κατελημμένα και αί όδοί γέμουν από πολιορκητάς! . . .

— Είς τόν στρατώνα τής πύλης τής θαλάσσης έπήγε κανείς;

— Άδύνατον! Οί πυροβολητάι είνε πολιορκημένοι έντός του στρατώνος των.

— Πόσους άνδρας έχομεν;

— Εΐκοσι μόλις, στρατηγέ μου, είκοσι πεζούς του 3ου συντάγματος, οί όποιοι κατώρθωσαν νά διαφύγουν.

— Διαβόλε! έβροντοφώνησεν ό Μάκ Κάκμαλλ, αυτοί οί πορτοκαλίμαδες νά κυριεύσουν τό Γιβραλτάρ από τήν Άγγλίαν! . . . Όχι! Όχι! δέν θά τό κυριεύσουν!

Άλλά ταυτόχροτως διά τής θύρας του δωματίου είσήλασε άλλόκοτόν τι πρόσωπον, όπερ έπήδησεν επί των ώμων του στρατηγού.

Δ΄.

— Παραδόσου! έπέταξε διά φωνής βραγχώδους, παρεμφερούς μάλλον προς βρυχηθμόν ή προς φωνήν ανθρωπίνην.

Άνδρες τινές, δρακμόντες μετά του ύπασπιστου, ήτοιμαζόντο νά επιπέσωσι κατά του ανθρώπου τούτου, ότε υπό τό φώς του δωματίου ανεγνώρισαν αυτόν.

— Ο Γιλ - Βραλτάρ! ανερώνησαν.

Ήτο πράγματι ό ιδαλγός, ό πρό πολλού έχον λησμονήσει, ό άγριος μοναστής τών σπηλαίων του άγίου Μιχαήλ.

— Παραδόσου! ώρύετο.

— Ποτέ! άνέκραξεν ό στρατηγός Μάκ - Κάκμαλλ.

Αΐφνης, ένώ οί στρατιώται περιεκύκλουν αυ-

τόν, ό Γιλ - Βραλτάρ, εξέβαλεν όξύ και παρατεταμένον «Σσσι! . . .»

Έν τώ άμα δέ τήν αυλήν του οικήματος και μετ' όλίγον και τό οικημα αυτό έπλήρωσε πλήθος άμέτρητον.

Θά τό πιστεύητε; Ήσαν πίθηκοι και καθ' έκταστύας. Ήρχοντο άρά γε νά ανακτήσωσι παρά των Άγγλων τήν βραχώδη ταύτην άκραν, ής είνε οί άληθείς κύριοι, τό βουνόν τούτο, όπερ κατείχον πολυ πρό των Ίσπανών, πολυ πριν ή ό Κρόμβελλ σχεδιάση τήν κατάκτησιν αυτού υπέρ τής Μεγάλης Βρεττανίας; Βεβαίως! Και ήσαν έπίφοβοι, λόγω του αριθμού αυτών, οί πίθηκοι ούτοι, μεθ' ών ή φιλική συμβίωσις, μόνον υπό τόν όρον τής άνοχής των λεηλασιών τω ήτο δυνατή, τά νοήμονα και εύθραση ταύτα όντα τά όποια ούδείς επείραζε, διότι εξεδικοῦντο — είχε συμβή ένίοτε τούτο, — κυλιόντες υπερμεγέθεις λίθους κατά τής πόλεως.

Και ήδη οί πίθηκοι ούτοι έγγειναν στρατιώται ένός παράφρονος, έπίσης άγρίου ως αυτοί, του Γιλ - Βραλτάρ, τόν όποιον έγνώριζον, όστις διήγε τήν ανεξάρτητον ζωήν των, του τετραχειρος τούτου Γουλιέλμου Τέλλου, ού όλόκληρος ό βίος συνωψίζετο έν τή έπομένη ιδέα: Νά εκδιωχθῆ ό ξένος του ισπανικού έδάφους!

Όποιον αίσχος διά τήν Άγγλίαν, αν ή απόπειρα επετύγγανεν! Οί Άγγλοι, οί νικητάι των Ίνδών, των Άβυσσινών, των Τασμανών, των Αύστραλών, των Όττεντόττων, τόσων άλλων, νά ήττηθώσιν υπό πιθήκων!

Έάν τοιαύτη καταστροφή επήρχετο, ό στρατηγός Μάκ Κάκμαλλ θά άνετίναζε τόν εγκέφαλον εις τόν άέρα. Τίς δύναται νά επιζήση τοιαύτης άτιμώσεως;

Έν τούτοις, πριν ή οί πίθηκοι, κληθέντες υπό των συριγμών του άρχηγού των, εισελάσασιν εις τό δωμάτιον, στρατιώται τινες επέπεσαν κατά του Γιλ - Βραλτάρ. Ο παράφρων, ισχυρότατος ών, άντεστάθη και οί όρμήσαντες κατ' αυτού μόλις ήδυνήθησαν νά τόν συλλάβωσι. Καταπεσόσης δέ έν τή πάλη τής θανείου λεοντής, έμεινε σχεδόν όλόγυμος, έν τινι γωνία, σφιγμένος, δεμένος, μη δυνάμενος ουτε νά κινηθῆ, ουτε νά φωνάξη.

Μετ' όλίγον ό Μάκ Κάκμαλλ εξώρμα του οικου του, άπόφρασιν έχων νά νικήση ή νά αποθάνη, κατά τό στρατιωτικόν βήτόν.

Άλλ' ό κίνδυνος δέν ήτο μικρότερος εξω. Στρατιώται τινες, κατορθώσαντες νά συγκεντρωθώσι περί τήν Πύλην τής θαλάσσης, έβαλλον προς τόν οικον του στρατηγού. Πυροβολισμοί διάφοροι άντήχουν έν τή Μάιν - στρήτ και επί τής έμπορικής Πλατείας. Άλλ' ό αριθμός των πιθήκων ήτο τόσον μέγας, ώστε έντός ολίγου ή φρουρά του Γιβραλτάρ κατ' ανάγκην

θά υπεχώρει, άφίνουσα εις αυτούς έρμαιον τήν πόλιν. Και τότε, εάν οί Ίσπανοί συνεμάχουν μετά των πιθήκων, τά φρούρια θά έγκατελείποντο, οί προμαχώνες θά ήρημούντο και οί Άγγλοι, καταστήσαντες άπόρρητον τόν άποδύωγα τούτον βράχον, ούδέποτε πλέον θά κατώρθουν νά ανακτήσωσιν αυτόν.

Αΐφνης μεταβολή τις επήλθεν.

Υπό τό φώς των δάδων των φωτιζουσών τήν αυλήν, πάντες είδον τους πιθήκους υποχωρούντας. Επί τής κεφαλής τής όρδής, έβαδίζεν ό άρχηγός αυτής, κραδαινών τό ρόπαλόν του. Πάντες δέ, μιμούμενοι τάς κινήσεις των χειρών και των ποδών του, ήκολούθουν αυτόν διά του αυτού βήματος.

Ο Γιλ - Βραλτάρ άρά γε, άπαλλαγείς των δεσμών του, ήδυνήθη νά διαφύγη του δωματίου, έν ώ έφρουρείτο; Δέν άμφέβαλλον περί τούτου. Άλλά που διηυθύνετο; Έβαδίζεν άρά γε προς τήν ευρωπαϊκήν άκραν κατά τής επαύλεως του δικαιοῦ όπως άναγκάση αυτόν νά παραδοθῆ, ως επραξε προς τόν στρατηγόν;

Όχι! Ο παράφρων και τό άγμα αυτού κατήρχοντο τήν Μάιν - στρήτ. Άφου δέ διήλθον διά τής πύλης τής Άλαμέδας διήλασαν όριζόντιως τόν κήπον και επροχώρησαν προς τους πρόποδας του όρους.

Μετά μίαν ώραν, ούδεις εκ των πολιορκητών άπέμενεν έν τή πόλει.

Τί λοιπόν συνέβη;

Έγγεινε γνωστόν μετ' όλίγον, όταν ό στρατηγός Μάκ - Κάκμαλλ ένεφανίσθη εις τήν άκραν του κήπου.

Τήν υποχώρησιν των πιθήκων διηύθυνεν αυτός, λαβών τήν θέσιν του παράφρονος, άφου περιετυλίχθη τό δέρμα του πιθήκου. Τοιαύτην καταπληκτικήν όμοιότητα προς τετραχειρα είχεν ό γενναίος πολεμιστής, ώστε και αυτοί οί πίθηκοι τόν εξέλαβον ως συναδέλφον των.

Ήρκεσε δέ νά επιφανῆ, όπως τόν παρακολούθησασιν όπου αυτός ήθελεν! . . .

Μεγαλοφυής ιδέα τῶ όντι ή όποία άμέσως άντημειφθη διά τής άποστολής του παρασήμου του άγίου Γεωργίου.

Τόν Γιλ - Βραλτάρ ή Άγγλία επώλησε προς τινα Βάρνουμ, όστις περιάγει αυτόν ανά τόν παλαιόν και νέον κόσμον, θησαυρίζων. Ένίοτε μάλιστα ό Βάρνουμ προθύμως λέγει ότι δέν εκθέτει τόν άγριον του άγίου Μιχαήλ, αλλά τόν στρατηγόν Κάκμαλλ άυτοπροσώπως.

Όπωσδήποτε τό γεγονός έγρησίμειυσεν ως μάθημα εις τήν κυβέρνησιν τής Α. Χαριτοβρύτου Μεγαλειότητος. Ένόησεν ότι αν τό Γιβραλτάρ ήτο άπόρρητον διά τους ανθρώπους, εύρίσκετο όμως εις τήν διάθεσιν των πιθήκων. Και ή Άγγλία, πρακτικώς πάντοτε σκεπτομένη.

άπεράσισεν εκτοτε νά άποστέλλη εκεί τους δυσειδεστάτους των στρατηγών της, όπως, δοθείσης ανάγκης, εξαπατηθώσι πάλιν οί πίθηκοι.

Τό μέτρον δέ τούτο εξασφαλίζει αυτή, κατοπάσαν πιθανότητα, έσχει τήν κυριαρχίαν του Γιβραλτάρ.

(Jules Verne)

Δ Γ Κ.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΤΟ ΚΑΡΔΙΟΧΤΥΠΙ

Δύο τάξεις ανθρώπων έχου νά κάμουν συχνότατα με τό Καρδιοχτύπι, και αί τάξεις αυτές είνε ή των ιατρών και ή των ποιητών. Άλλ' έν ώ οί τελευταίοι συχνά πυκνά, εις τάς αισθηματικές εκχύσεις τής ποιητικής των λύρας, μας λέγουν ότι κίσθάνονται - χωρίς όμως νά είνε και άληθές πάντοτε - τήν καρδίαν των ισχυρών πάλλουςαν και δονουμένην, εις τους πρώτους χρησιμεύει τό καρδιοχτύπι, ό παλμός δηλαδή τής καρδιάς, ως λαβή προς εξήγησιν και διάγνωσιν παθήσεων του σώματος σοβαρών, παθήσεων, αΐτινες θάπτον ή βράδιον επιφέρουν άναπορεύτως τόν θάνατον.

Ας μη τρομάζουν όμως αί ευαίσθητοι ήμών αναγνώστρια! διά των άνωτέρω λόγων δέν θέλομεν νά δώσωμεν άφορμήν, όπως επαναληφθῆ παρ' αυτάς τό τυχόν υπάρχον ήδη καρδιοχτύπι, έν ώ κύριον ήμών σκοπόν έχομεν διά των κατωτέρω σημειώσεων νά παράσχωμεν άπλήν τινα μόνον και σύντομον εξήγησιν τής καρδιακής ενεργείας, ής έννοουμένης, γίνονται καταληπτοί και οί παλμοί οί υπ' αυτής προκαλούμενοι.

Άλλοτε, ότε ή έπιστήμη δέν ήδύνατο ακόμη νά εξηγήση τήν στενήν συναφειαν τής καρδιακής λειτουργίας με τήν ύπαρξιν τής ζωής, οί άνθρωποι έθεώρουν αυτήν ως έδραν τής ψυχής, ως κύριον όργανον των ψυχικών διαθέσεων και λειτουργιών, επειδή υποκειμενικώς συνηθάνοντο ότι εις όλα τά ψυχικά πάθη, ως π.χ. τόν φόβον, τήν λύπην, τήν έλπίδα, τήν όργήν, τήν χαράν κλπ. έτροποποιείτο και επηρεάζετο, τρόπον τινά, και ή τής καρδιάς των κινήσις. Και σήμεραν ακόμη ό καθείς εξ ήμών λέγων «σ' έχω μέσ' ετή ψυχή μου» θελει νά ειπῆ ότι χει τινά έν τή καρδία του, θεωρών ταύτην ως έδραν, έφ' ής είνε ή ψυχή ένθροισμένη. Και σήμεραν ακόμη εις τήν καρδίαν άποδίδονται γενικώς όλα τά αισθήματα, ιδίαι δέ τά του μίσους και του έρωτος, ών όμως τό τελευταίον οί άρχαιοί - ειρήσθω έν παρόδω - ένόμιζον ότι είχαν έδραν τό ήπαρ!

Ἡ δὲ γνωρίζομεν πλέον ὅτι ἡ ἐργασία τῆς καρδίας γίνεται κατὰ τοὺς νόμους τῆς Φυσικῆς καὶ ὅτι, καίτοι τὸ νευρικὸν μας σύστημα δύναται πολλάκις νὰ τὴν ἐπισπεύσῃ ἢ νὰ τὴν τροποποιήσῃ, αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ γίνονται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τούτων ἐπιτρεπομένων ὁρίων.

Ἡ καρδία μας δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ σαρκώδης ἀντλία ἐκ μυικοῦ ἰσοῦ κατασκευασμένη καὶ ἐπομένως ἔχουσα τὴν ιδιότητα νὰ συστέλληται καὶ νὰ διαστέλληται. Καὶ κατὰ μὲν τὴν διαστολὴν δέχεται τὸ αἷμα τοῦ σώματος καὶ τῶν πνευμόνων, κατὰ δὲ τὴν συστολὴν ὠθεῖ αὐτὸ πρὸς τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀρτηριῶν. Διὰ νὰ γίνῃ δὲ ἡ ἐργασία αὐτὴ ὁμαλῶς καὶ ἀκωλύτως, ἡ καρδία δὲν εἶναι εἰς καὶ μόνος ἀπλοῦς θύλακος, ἀλλὰ διακρίνεται εἰς τέσσαρας τοιοῦτους, ὧν οἱ μὲν δύο μικρότεροι ὀνομάζονται *κόλποι*, οἱ δὲ δύο μεγαλύτεροι ὀνομάζονται *κοιλίαι* τῆς καρδίας.

Κατὰ τὴν διαστολὴν πληροῦται αἷματος, ἀπὸ τῶν φλεβῶν ἐρχομένου, ὁ δεξιὸς κόλπος, ἐν ᾧ συγχρόνως ὁ ἀριστερὸς κόλπος δέχεται τὸ ἀπὸ τῶν πνευμόνων προερχόμενον, κατὰ δὲ τὴν συστολὴν τὸ αἷμα ἀπὸ μὲν τῆς δεξιᾶς κοιλίας ὠθεῖται πρὸς τοὺς πνεύμονας, ἀπὸ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰς τὰς ἀρτηρίας, καθαρὸν ἤδη καὶ χρήσιμον πρὸς θρέψιν τοῦ πεινώντος ἡμῶν ὀργανισμοῦ.

Ὅλα ταῦτα ὅμως πάλιν δὲν θὰ ἐγίνοντο ἀπροσκόπτως, ἂν μεταξὺ ἐκάστου κόλπου καὶ ἐκάστης κοιλίας καὶ πρὸ τοῦ στομίου τῶν φλεβῶν καὶ τῶν ἀρτηριῶν μὴ ὑπῆρχον δικλιδῆδες, αἱ ὁποῖαι μετ' ἐκάστην ρυθμικὴν συστολὴν καὶ διαστολὴν τῆς καρδίας νὰ κλείνεται καὶ αὐταὶ ρυθμικῶς καὶ νὰ ἐμποδίζουσι τὸ αἷμα νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ὑπὸ τὴν ἐπίρροον ἔχει χρεὶος νὰ φύγῃ.

Ὅταν λοιπὸν τὸ κρέας τῆς καρδίας εἶναι ὑγιές, ὅταν αἱ δικλιδῆδες αὐτῆς ἐργάζονται καλῶς καὶ κανονικῶς, τότε καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἐκτελεῖται καλῶς καὶ ἡμεῖς ζῶμεν καὶ ὑγιαίνομεν καὶ οὐδέποτε σχεδὸν συμβαίνει νὰ λάθωμεν ἀφ' ἐαυτῶν γνῶσιν τῶν ἐντὴ καρδίας μας συμβαινόντων.

Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα διαφέρει, ἐὰν ἐπέλθῃ καμμία μεταβολὴ εἰς τὴν οὐσίαν, ἐξ ἧς εἶναι κατασκευασμένη ἡ καρδία μας, ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, εἰς τὰς δικλιδῆδας αὐτῆς. Ἡ καρδία μας τότε πάσχει καὶ μετ' αὐτῆς πάσχομεν καὶ ἡμεῖς τόσον, ὥστε, καὶ χωρὶς ἀκόμη καλὰ καλὰ νὰ γνωρίζομεν, ἐὰν τὸ πάθος ἡμῶν πράγματι ἐγχείεται ἐν τῇ καρδίᾳ μας, καταφεύγομεν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν ἰατρὸν, διὰ νὰ μας θεραπεύσῃ ἀπὸ ἀσθενείαν, τὴν ὁποῖαν ἡμεῖς μὲν νομίζομεν οὖσαν αὐθύπαρκτον, ὁ δὲ ἰατρός τὴν θεωρεῖ ὡς συνέπειαν καὶ ἐπακολούθημα τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ μας ὑπολανθανουσῶν ἀταξιῶν.

Συνήθως κατ' ὄλας αὐτὰς τὰς σοβαρὰς ἀνωμαλίαις τῆς καρδιακῆς ἐνεργείας τὸ μόνον σύμ-

πτωμα, τὸ ὁποῖον ἐνωρὶς καὶ ἀμέσως ἐπισύρει τὴν προσοχὴν μας, εἶναι τὸ *καρδιοχτύπι*, τοῦτο δὲ λέγοντες ἐννοοῦμεν τοὺς σφοδροὺς ἐκείνους καὶ ἰσχυροὺς παλμούς, οἱ ὁποῖοι μας πνίγουν σχεδὸν καὶ μας κἀμνουν νὰ νομίζομεν, ὅτι κινδυνεύει νὰ διαρραγῇ τὸ στῆθος μας, ὅταν μάλιστα ἀναβαίνωμεν κλίμακας, ὅταν περιπατῶμεν ἐσπευσμένως ἢ ὑποβαλλώμεθα εἰς κοπιαστικὴν πῶς ἐργασίαν.

Ἀλλὰ τὸ *καρδιοχτύπι* εἶναι φαινόμενον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ λείπῃ ἐντελῶς εἰς πραγματικὰς παθήσεις τῆς καρδίας, καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ὑπάρχῃ σφοδρὸν καὶ τρομακτικὸν χωρὶς νὰ ὑφίσταται μηδὲ καν ἡ παραμικρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μας ὀργανικὴ μεταβολή. Ἐν τῇ συστολῇ τῆς ἡ καρδία βραχύνεται καὶ ὀγκοῦται καὶ γίνεται μᾶλλον σφαιρικὴ τὸ σχῆμα, κρούει δὲ διὰ τῆς κορυφῆς τῆς ἐλαφρῶς τὴν παρεῖαν τοῦ στήθους μας κάτωθεν τῆς θηλῆς τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ. Τὸν ἐλαφρὸν τοῦτον κτύπον, ὁ ὁποῖος, ἕως οὐ μίαν μόνην φοράν ἀνακνεύσωμεν, ἐπαναλαμβάνεται τετράκις ἀποκκλούμεν παλμόν, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἀπὸ τοῦ παλμοῦ τῶν ἀρτηριῶν, ὃν συνήθως λέγομεν *σφυγμὸν*.

Ὁ παλμὸς αὐτὸς δύναται νὰ κατακτῆσθαι εἰς *καρδιοχτυπία* καὶ εἰς ἀνθρώπους ὑγιεστάτους καὶ ὅτε μὲν γίνεται ταχὺς καὶ ἐσπευσμένος (*ταχυκαρδία*), ἢ συνοδεύεται ὑπὸ ἀσφυκτικοῦ αἰσθήματος, ζάλης, βόμβων εἰς τὰ ὦτα (*στηθάγγη*), ἄλλοτε δὲ ὑπάρχει καὶ δύσπνοια, κτλ. Τὰ φαινόμενα ταῦτα ἀναφέρονται πάντοτε σχεδὸν εἰς τοὺς ὑγιεῖς μετὰ κοπιῶδεις σωματικὰς καὶ διανοητικὰς ἐργασίας, μετὰ πόσιν πολλοῦ καφέ καὶ οἶνοπνευματωδῶν ποτῶν, μετὰ τὴν ἐκρηξίν βιαίων παθῶν, οἶον φόβου, ὀργῆς, κτλ. Τὸ *καρδιοχτυπία* εἶναι προσέτι συχρότατον εἰς ὑποκείμενα νευρικῆς ἰδιοσυγκρασίας, ἀναιμικὰ καὶ φιλάσθενα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην καλῆς καὶ τονικῆς τροφῆς, λουτρῶν χλιαρῶν, σιδηρούων φαρμάκων καὶ διαβιώσεως ἐν τῇ ἐξοχῇ, εἰς τὸν δροσερὸν καὶ ζωογόνον ἀέρα τῶν δασῶν καὶ τῶν ὀρέων.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει πᾶς ὁ ἔχων *καρδιοχτυπία* ὀφείλει νὰ συμβουλευθῆται ἐγκαίρως τὸν ἰατρὸν του.

Ἐν Κωνσταντινῶν.

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ.

Ἡ ἀναρχία εἶναι εἶδος τυραννίας καὶ διαφέρει τοῦ δεσποτισμοῦ μόνον ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν τυράννων.

*

Τὸ καθῆκον ἀπλοποιεῖ τὴν ὑπαρξίν ἐξαλείφον τὸν δισταγμὸν.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

— Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος κατασκευάσθησαν ἐν τῷ ναυπηγεῖο Σύρου πλοῖα 26, τόνων 3782. Πρὸς σύγκρισιν δὲ σημειοῦμεν, ὅτι τὸ μὲν 1883 ἐναυπηγήθησαν ἐν Σύρῳ πλοῖα 50 τόνων 2,235, τῷ 1884 πλοῖα 53, τόνων 2,657, τῷ 1885 πλοῖα 35, τόνων 3,519, τῷ 1886 πλοῖα 23, τόνων 2,020 καὶ τῷ 1887 πλοῖα 23 τόνων 2,173. Ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης ἐμφαίνεται ὅτι ἡλλαττώθη μὲν ἀπὸ τοῦ 1883 ὁ ἀριθμὸς τῶν κατασκευαζομένων πλοίων, ἀλλ' ἠυξήθη ἡ χωρητικότης αὐτῶν, κατασκευάζονται δὲ νῦν πλοῖα ὀλιγώτερα, ἀλλὰ μεγαλύτερα. Πρὸ τριακονταετίας ἀκριβῶς, ἡ ναυπηγικὴ κίνησις τῆς Σύρου εἶχεν ὡς ἑξῆς. Τῷ 1850 ἐναυπηγήθησαν πλοῖα 88, τῷ 1851 πλοῖα 43, τῷ 1852 πλοῖα 44, τῷ 1853 πλοῖα 38 καὶ τῷ 1855 πλοῖα 56.

— Ὁ Α. F. Mummey Ἀγγλος ὀρειβάτης (alpinist) ἐνήλθε πρῶτος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καστὰν Τάου, μιᾶς τῶν ὑψίστων ἀκρωριῶν τοῦ Καυκάσου. Τῆς ἀκρωρείας ταύτης, ἐχούσης ὕψος 5110 μέτρων, 80 μέτρα ὑψηλότερα εἶναι ἡ λεγομένη Σκάρρα, ἧς ὅμως ἡ ἀνάβασις εἶναι δυσκολωτάτη. Κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγούστον ἕτεροι δύο ὀρειβάται, ὀνόματι Donkin καὶ H. Fox, ἐπιχειρήσαντες νὰ ἀνέλθωσιν εἰς αὐτήν, ἀπέλωσαν οἰκτρῶς τὴν ζωήν.

— Κατὰ τὰς νεωτάτας ἐρεῦνας τοῦ Ρώσου γεωγράφου Α. Ζολοτάρεβ, δημοσιευθείσας ἐν τοῖς πρακτικαῖς τῆς Ρωσικῆς γεωγραφικῆς ἐταιρείας, τὸ ἐμβαδὸν τοῦ Περσικοῦ κράτους εἶναι 1,645,909,5 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, ὁ δὲ πληθυσμὸς οὐχὶ 7,650,000 καθὼς μέχρι τοῦδε ἐλέγετο, ἀλλὰ μόνον 6,000,000 κατ. περίπου ὧν 3 ἑκατομύρια Πέρσαι, ἐν ἑκατομ. Τούρκοι καὶ Τάταροι, καὶ οἱ λοιποὶ Κοῦρδοι, Τουρκομάννοι καὶ ἄλλαι φυλαί.

— Ἰσραηλιτικὸν τι περιοδικὸν τῶν Παρισίων δημοσιεύει τὰς ἐπομένους ἀπογραφικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἰουδαίων, ληφθείσας ἐξ ὅσων ἐνεστὶ ἀσφαλῶν πηγῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν γῆν Ἰουδαίων ἀνέρχεται εἰς 6,300,000 περίπου. Τούτων 5,400,000 οἰκοῦσιν ἐν Εὐρώπῃ, 300,000 ἐν Ἀσίᾳ (ὧν 25,000 μόνον ἐν Παλαιστίνῃ), 350,000 ἐν Ἀφρικῇ (ὧν 200,000 ἐν Ἀθιοπείᾳ), 250,000 ἐν Ἀμερικῇ καὶ 12,000 ἐν Ὀκεανίᾳ. Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τοὺς πλείους Ἰουδαίους ἔχει ἡ Ρωσία (2,555,000) καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Αὐστροουγγαρία (1,644,000). Ἐν Τουρκίᾳ οἰκοῦσιν 105,000 περίπου, ἐν Ἑλλάδι δ' ἐξακισχίλιοι, ἧτοι 2,652 ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1879, καὶ 3,140 ἐν Θεσσαλίᾳ, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1881, καὶ εὐάριθμοί τινες ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἀττικῇ.

— Κατὰ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ κυνήγιον παρὰ τὸ Βούκοβ ὁ αυτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἐπλήρωσεν ἐλαφρότατα ξενόδογον τινὰ ἐκ Βερολίνου. Ὁ αυτοκράτωρ διέταξε νὰ παρασχεθῇ εἰς αὐτὸν πᾶσα φροντίς πρὸς ταχεῖαν ἰατρικήν.

— Γράφουσιν ἐκ Καλκούττης εἰς τοὺς *Καιροὺς* τοῦ Λονδίνου: Ἡ Λαίδη Eda Quin, ἧτις νῦν θηρεύει εἰς τὰς Ἄνω Ἰνδίας ἐφόνευσεν ἰδίᾳ χεῖρὶ πέντε τίγρεις.

— Ἐν Ἀλτόνα ἐτελέσθησαν ἐσχάτως οἱ γάμοι τρυφερώτατα ἀγαπωμένου ζεύγους, ἐν ᾧ ὁ γαμβρὸς ἔχει πρὸς τὴν νύμφην ὃν λόγον ἔγγονος πρὸς μᾶμμην— αὕτη εἶναι ὑπερεβδομηκοντούτης καὶ ἐκείνος εἰκοσιτε-

τραετῆς μόλις ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Οἱ νεόνυμφοι συνεδέοντο πρότερον διὰ μακροχρονίου ἔρωτος.

— Τὴν περίφημον εἰκόνα τοῦ ἄγγλου ζωγράφου Leighton, τὴν παριστώσαν τὴν Ἀνδρομέδαν ἐκτεθειμένην εἰς βορὰν τοῦ τέρατος ἡγήρασεν ἀντὶ 100 χιλ. φράγκων ἡ πόλις Λίβερπουλ.

— Ἐσχάτως ἐξετέθησαν ἐν ταῖς δύο αἰγυπτιακαῖς αἰθούσαις τοῦ Λούβρου νεκροθήκαι αἰγυπτιακαὶ εἰκοσιτὸν ἀριθμὸν καλῶς διατηρούμεναι. Αἱ νεκροθήκαι αὐταὶ ἦσαν πρὸ πολλοῦ κεκλεισμέναι ἐν ἀποθήκαις τοῦ μουσείου, τὸ πρῶτον δὲ νῦν παραδίδονται εἰς κοινὴν θέαν. Ἀνήκουσιν εἰς πρόσωπα ὑψηλῆς τάξεως ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς πολυτελοῦς αὐτῶν κατασκευῆς, ὅλη δ' ἡ ἔξοθεν ἐπιφάνεια αὐτῶν πληροῦται ὑπὸ παντοίων παραστάσεων ἀλληγορικῶν, ἃς συνοδεύουσι καὶ κείμενα προσευχῶν. Εἰς ἀντίθεσιν δὲ παρὰ τὰ φέρετρα τῶν πλουσίων ἐξετέθη καὶ τὸ φέρετρον τοῦ πτωχοῦ ἐκ στερεοῦ ξύλου ἔχοντος πάχος τεσσάρων ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου ἀνευ κόσμου τινός ἢ γλυφῆς.

— Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐν Ῥώμῃ γαλλικῆς σχολῆς, ἀνεκόνισεν εἰς τὴν ἐν Παρισίαις ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν σπουδαιωτάτην ἀρχαιολογικὴν ἀνακάλυψιν, ἧτοι τὴν εὑρεσιν 188 τεμαχίων μαρμάρου ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰκονίζεται τὸ ἐπὶ Σεπτίμου Σεβίρου χαρᾶθὲν σχέδιον τῆς Ῥώμης. Τὰ πολυτίμα ταῦτα μαρμάρινα συντρίμματα ἦσαν μεμιγμένα μετ' ἄλλων λίθων ἐν τοιγίσκῳ μικροῦ κήπου κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τιβέρεως. Τὸ εὑρημα τοῦτο συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν γνῶσιν τῆς Ῥωμαϊκῆς τοπογραφίας. Δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ κράτους εἰς τὸν δῆμον Ῥώμης κατετέθη ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Καπιτωλίου.

— Διεθνὴς σύνοδος περιστεροφίλων συνέρχεται ἐν Παρισίαις κατὰ τὸ προσεχὲς θῆρος. Ἐκτὸς ἄλλων ἐρωτῶν καὶ ἀγώνων, ὡς ὀργανίζουσιν ἐπὶ τούτῳ αἱ περιστεροφίλοι ἐταιρίαι τῶν Παρισίων, ὧν ἡ συγκαλεῖται ἡ σύνοδος, τὸ πρωτοτυπώτατον ὄλων θὰ εἶναι τὸ πτερόγισμα τῶν περιστερῶν, ἧτοι ἡ ἐν τῇ αὐτῇ στιγμῇ ἀπελευθέρωσις ἑκατῶν γιλιῶν πτηνῶν. Διὰ τούτων ὁ οὐρανὸς προσκαίρως θὰ καλυφθῇ ὡς ὑπὸ πυκνοτάτου νέφους καὶ ὁ ἥλιος θὰ σκοτισθῇ τελείως.

— Ἀμερικανὸς φυσιοδίφης, ὁ καθηγητὴς Βόλτον ἐξέδωκε σύγγραμμα περὶ τῆς γλώσσης ἢ μεταχειρίζονται οἱ διάφοροι λαοὶ ἀποτεινόμενοι πρὸς τὰ κατοικίδια ζῶα. Ὁ ἀμερικανὸς ἐπιστήμων ἐδημοσίευσε πρὸς τοῦτο καὶ ἐγκύκλιον ζητῶν ἐκ πάσης χώρας πληροφορίας. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωσι τοιαύτας πρὸς αὐτὸν εἰς Ἑλλάδος δύναται νὰ διευθύνωσι τὰς ἐπιστολάς των: Prof. Carrington Bolton University Club, New-York.

— Ἰσχυρότατος σεισμὸς διαρκέσας ὅμως μόνον ὀλίγα δευτερόλεπτα συνέβη ἐν Ἐδιμβούργῳ τὴν 5)17 λήγοντος μηνός, ὧρα 7 τῆς πρωίας. Ὁ σεισμὸς οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος συμβαίνων ἐν τῇ σκωτικῇ πρωτεύουσῃ, καθ' ὅσον τοῦλάχιστον ἡ ἐπιστήμη γνωρίζει. Οὐδὲ παρετηροῦσιν ἐν τοῖς περὶ νεὸν τι γεωλογικὸν φαινόμενον διαιολογούν τὸν κλωνισμόν. Τὰ ἡρασιτεῖωδη ἴχνη, ἅτινα εὐρίσκονται οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως ἀνήκουσιν εἰς προϊστορικὴν ἐποχὴν.

— Ἀπέθανε κατὰ τὰς ἀρχὰς λήγοντος μηνός ἐν Μονάχῳ ἡ Ἰρμα Μούρσκα ἄλλοτε διάσημος ἀοιδός, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ. Ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς σύζυγος εὐγενοῦς αὐστριακοῦ, ἅμα τῷ θανάτῳ τῆς μητρὸς τῆς, ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ τῆς λύπης, λαβοῦσα δηλητήριον ἐξέπνευσε παρ' αὐτὴν τὴν νεκρικὴν κλίνην.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ο ΠΙΛΟΣ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

Εἶνε πασίγνωστος ἡ ιστορὴ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὧν ὁ πρωτότοκος καὶ διάδοχος τοῦ θρόνου ἔχει ἡλικίαν ἐπταετῆ μόλις. Ἡ μεγίστη διὰ τὸν αὐτοκράτορα ἀπόλαυσις εἶνε, κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς, νὰ καλῆ παρ' ἑαυτῷ τὰ τέκνα του, ἅτινα παίζουσι ἐλευθέρα ἐν τῷ δωματίῳ ἀνευ τῆς ἐπιβλέψεως ἀκολούθου τινος ἢ παιδαγωγοῦ. Πρὸ τίνος, ἐνῶ οὕτως εὐαρέστως διῆγε Γουλιέλμος ὁ δεύτερος, ὑπασπιστῆς εἰσελθὼν ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ ἐφημέριος τῆς αὐλῆς ἐπεθύμει νὰ λάβῃ ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν. Ὁ αὐτοκράτωρ τότε εἶπεν εἰς τοὺς μικροὺς πρίγκιπας νὰ προσμείνωσιν ἕξω εἰς τὸν προθάλαμον, ἕως οὗ τελειώσῃ ἡ ἀκρόασις τοῦ ἐφημερίου. Ἄλλ' ἐκεῖ ἐπὶ ἔδρας τινὸς εἶχεν ἀποθέσῃ τὸν πῖλον αὐτοῦ ὁ ἐφημέριος, ὡς γνωστὸν δὲ οἱ πῖλοι τῶν διαμαρτυρομένων ἱερέων εἶνε παρεμφερεῖς τὸ σχῆμα πρὸς τοὺς συνήθεις ὑψηλοὺς πῖλους, ἀλλὰ καθὼ μεταξοῦφεῖς ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ κλάκ, τὰ δι' ἐλατηρίου συσπλεγμένα καὶ διασπλεγμένα. Οἱ μικροὶ πρίγκιπες, στίνας εἶχον ἀκριβῶς κατ' ἐκεῖνας τὰς ἡμέρας διδαχθῆ παρὰ τινος θαλαμηπόλου τὸν θαυμάσιον μηχανισμόν τοῦ κλάκ, εὐθὺς ὡς εἶδον τὸν ἱερατικὸν πῖλον ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν συμπίεσωσιν. Ἄλλ' εἰς μάτην κατεπονοῦντο· ὁ πῖλος δὲν ἐνέδιδε. Οἱ υἱοὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ἀπὸ τῆς νηπιακῆς ἡλικίας ἀνατρέφονται στρατιωτικώτατα· φοροῦσι στολὴν στρατιωτικὴν, χαιρετίζουσι στρατιωτικῶς καὶ φέρονται οἱ μικρότεροι πρὸς τοὺς μεγαλύτερους ὡς πρὸς ἔχοντας ἀνώτερον στρατιωτικὸν βαθμὸν. Τὸ γενικὸν πρόσταγμα τοῦ μικροῦ πριγκιπικοῦ ὀμίλου ἔχει φυσικὰ ὁ διάδοχος. Οὗτος λοιπὸν ἀπολέσας νῦν τὴν ὑπομονὴν στρέφεται πρὸς τὸν δευτερότοκον "Εἰτελ-Φρίτζ" καὶ δίδει ἐπιτακτικῶς τὸ παράγγελμα: — Κάθησε ἐπάνω 'ς τὸ καπέλλο! Ἐκεῖνος ἐντελεῖ πειθαρχικώτατα τὴν διαταγὴν καὶ ὁ πῖλος ὑποχωρεῖ πρὸς μεγάλην χάρᾶν ὄλων, οἵτινες ἐκρήγνυνται εἰς χειροκροτήματα καὶ κραυγὰς. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ἐρωτᾷ περιέργως πρὸς τί αἱ θεοβυδάεις ἐκδηλώσεις. Τότε προβαίνει ὁ διάδοχος καὶ στρατιωτικῶς χαιρετίζων εὐπειθῶς ἀναφέρει: — Τὸ καπέλλο δὲν ἔκλεισε εἰς τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἅμα ἐκάθησαν ἐπάνω ἔκλεισε! Ὁ αὐτοκράτωρ μειδιῶν ἅμα καὶ συνοφρουόμενος διέταξε νὰ φέρωσιν ἕτερον καινούργιον πῖλον εἰς τὸν ἐφημέριον, ὅστις ἐζήτησεν ἐπὶ τούτῳ διπλὴν χάριν παρὰ τοῦ ἀνακτος: νὰ μὴ τιμωρήσῃ τοὺς πρίγκιπας διὰ τὸ ἀτάκτημα νὰ ἐπιτρέψῃ δὲ εἰς αὐτὸν ὅπως λάβῃ ὡς ἐνθύμημα καὶ τὸν κατεστραμμένον πῖλόν του.

ΔΙΑΙΤΑ ΕΚΑΤΟΝΤΟΥΤΟΥ

Εἶνε βεβχίως ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ τις πῶς διάγει τὸν βίον ὁ γηραιότερος τῶν ἐπιστημόνων, ὁ γάλλος χημικὸς Σεβρέλ ἄγων τὸ 102 ἔτος τῆς ἡλικίας:

Ἐξυπνᾷ καθ' ἐκάστην τὴν πέμπτην πρωϊνὴν ὥραν, τρώγει δ' εὐθὺς πινάκιον θερμῆς σούπας. Ἀναγινώσκει τὰς ἐφημερίδας ἐν τῇ κλίνῃ, δέχεται ἐπισκέψεις τινὰς καὶ προγεύεται εἰς τὰς ἑνδεκ. Τὸ πρόγευμά του ἀποτελεῖται ἐκ σούπας, κρέατος, καφέ μετὰ γάλακτος καὶ ἄρτου μετὰ νεποῦ βουτύρου. Ἐγείρεται τῆς κλίνης κατὰ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, ἐνδύεται καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ὥραν ἐξέρχεται εἰς περιπάτον ἐποχούμενος. Τὴν πέμπτην ὥραν ἐπανέρχεται εἰς τὰ ἴδια, πίνει κύπελλον γάλακτος καὶ ἀνκπαύεται ἐπὶ τῆς κλίνης· δειπνᾷ εἰς τὰς ἑπτὰ μετὰ πολλῆς ὀρέξεως, πίνων μόνον ὕδωρ κοιμᾶται, καὶ μετ' οὐ πολὺ συνεχῶς μέχρι τῆς πρωΐας. Ὅσάκις δὲ κατὰ τὴν πρωϊνὴν ἐπίσκεψιν ὁ βοηθὸς τοῦ γηραιοῦ χημικοῦ ἐρωτᾷ αὐτὸν ἂν καλῶς ἐκοιμήθη, ἐκεῖνος δίδει: μειδιῶν τὴν στερεότερον ἀπάντησιν ὅτι δὲν διήλθε ποτὲ μέχρι τοῦδε νύκτα κακὴν.

ΑΤΙΘΑΣΣΟΣ ΑΔΑΜΑΣ

Ὁ ἀδάμας ὡς γνωστὸν εἶνε ὁ σκληρότατος τῶν λιθῶν, λειανεται δὲ μόνον διὰ τῆς ἰδίας κόνεως. Ἐν τούτοις ἡ ἀνθρωπίνη εὐφυΐα κατώρθωσε καὶ τοῦτον νὰ κατεργάζεται προστρίβουσα ἐπὶ τροχοῦ ταχύτατα περιστρεφόμενου. Ἐν τούτοις εὐρέθη ἐσχάτως ἀτίθασσός τις ἀδάμας ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὅστις δὲν ὑπέκυψεν ὑποβληθεὶς εἰς μακρὰν δοκιμασίαν, καθ' ἣν μάλιστα κατέστρεψε τὸν λειαντήριον τροχόν. Ἡ δοκιμασία αὕτη διήρκεσεν 100 ὄλας ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ τροχὸς ἐστρέφετο 28,000 φορὰς κατὰ λεπτόν. Ὑπελογίζετο δὲ ὅτι τὸ ὀλικὸν διάστημα ὅπερ διέτρεξε διὰ τῆς προστρίβης τῆς αὐτῆς ὁ ἀδάμας ἐπὶ τοῦ λιθίνου τροχοῦ εἶνε τόσοῦτον ἂν ἐστρέφετο τρεῖς φορὰς περὶ τὴν γῆν.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἀπολογία.

Ἡ μήτηρ: Ἀτακτε! ἀκούς ἐκεῖ νὰ πῆς νὰ πέσης 'ς τὴ λάσπη καὶ νὰ λερώσης τὸ καινούργιον σου ἔπανωφόρι!

Ὁ μικρὸς Πέτρος: Μὰ τί νὰ σοῦ κάνω μάμα; Δὲν πρόφτασα νὰ τὸ βγάλω ὅταν ἔπεφτα.

Τὸ μόνον ἱατρικόν.

— Γιατρέ, ἔχω φοβερὸ συναχί· τί νὰ πάρω;
— Μαντίλια!

Δύο δίστιχα.

Ἐκ λευκώματος κυρίας οὐδεμίαν φέροντα ὑπογραφήν ἀντιγράφωμεν τὰ ἑξῆς δίστιχα!

Ἐγὼ γιὰ χάρες κ' ἐμμορφαῖς καμμιὰ δὲν φέρνω κρίσι·
Ἐρώτα τὸν καθρέφτη σου νὰ σοῦ ταῖς μαρτυρήσῃ.

Τὴν τῶση καλωσύνη σου καμμιὰ φορὰ ἔσχάνη,
Κ' ἐνῶ ἐπλάσθης μέλισσα, τὴ σφήκα θεὸς νὰ κάνῃ.